

*Historie a současnost
obce Kanice
1365–2015*

Úvodník

1. Historie a současnost

- 1.1. Od počátků do roku 1945
- 1.2. Život v obci po II. světové válce do roku 1989
- 1.3. Život v obci po roce 1989
- 1.4. Farnost
- 1.5. Hřbitov
- 1.6. Znak a prapor obce
- 1.7. Partnerství obcí Spillern a Kanice

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

- 2.1. Pozemky
- 2.2. Zvonička č. p. 22
- 2.3. Zdravotní středisko č. p. 44
- 2.4. Obecní úřad č. p. 76
- 2.5. Pomník T. G. Masaryka
- 2.6. Koupaliště č. p. 125
- 2.7. Hasičská zbrojnice č. p. 165
- 2.8. Základní škola a Mateřská škola č. p. 135
- 2.9. Obchod, č. p. 166

3. Školství

4. Spolky

- 4.1. Čtenářský spolek Rastislav, knihovna, divadlo, promítání, kronika
- 4.2. Hasiči
- 4.3. TJ Sokol
- 4.4. Potravní spolek
- 4.5. Československý červený kříž
- 4.6. Myslivecké sdružení
- 4.7. SVAZARM
- 4.8. Klub důchodců
- 4.9. Junák
- 4.10. Hodový výbor

5. Ostatní zajímavosti z Kanic a okolí

- 5.1. Osobnosti
- 5.2. Řemesla
- 5.3. Domy
- 5.4. Jubilea
- 5.5. Slavnosti
- 5.6. Přírodní zajímavosti
- 5.7. Pověsti

6. Fotodokumentace obce

Doslov

Milí čtenáři,

otevřeli jste knihu, která byla vydána u příležitosti výročí 650 let od první písemné zmínky o obci Kanice, ležící nedaleko Brna.

Původní představa o knize historických i současných fotografií s malým množstvím textu vzala brzy za své. Textů i fotografií neustále přibývalo a vybrat jen to nejzajímavější bylo těžké. Někdo z Vás bude hledat určitou událost nebo informaci, ale v textu ji nenajde. Další z Vás bude hledat fotografii či dokument, který nám zapůjčil, ale v knize ho neobjeví. Bohužel rozsah knihy nám nedovolil všechny dostupné materiály uveřejnit. Knihu sepsali podle údajů uvedených v obecní kronice i v dalších historických dokumentech a také na základě pamětí a vzpomínek pamětníků lidé, jimž za jejich dobrovolnou práci na tomto místě děkuji.

Historie obce Kanice je jistě o mnoho let starší než letošní vzpomínané výročí 650 let, protože písemná zmínka uvedená v Moravských zemských deskách z roku 1365 dokumentuje změnu v majetkoprávních vztazích ve vlastnictví panství, která se tehdy dotkla i naší vesnice. Ale osídlení území, na kterém se nachází dnešní Kanice, bylo již dávno před tímto rokem.

Listujte a čtěte v této knize o obci, jejíž název nevznikl ani podle káněte, jak uvádí jedna novodobá pověst, ani podle kance, ale její název je podle heraldika Pavla Vrby jen prostým jménem bez podkladu v nějakém tvorovi či věci. Přečtěte si o obci s původním názvem Kanitz.

Ing. Vladimír Kalivoda
starosta obce Kanice

1. Historie a současnost

1.1. Od počátků do roku 1945

„Kanice, vesnice východně od Brna 10 km, na potoce v údolí mezi pahrbky s rolemi a lesnatými vrchy přes 300 m n. m., katastrální obec 1048 m² rozlohy, založena byla dle pověsti od uhlířů, kteří v okolních lesích uhlí pálili.“ Takto začíná popis obce ve Vlastivědě moravské, vydané v roce 1897.

Nejstarší dochovaná zmínka o obci se nachází v latinsky psaných Zemských deskách moravských v Brně. Jedná se o listinu z roku 1365 zmiňující ronovské panství, kde pan Čeněk z Lichtenburka přidělil paní Dorotě, své družce, peníze a tvrz Ronov s jedenácti vesnicemi v jeho okolí, včetně Kanic. Citujeme část překladu:

„Pan Čeněk, řečený Krušina z Lichtenburka podle možnosti své a svých dědiců Jana z Meziříčí a Jana z Pirkenštejna, pána z Polné, přidělil paní Dorotě, své družce, věnem 1 400 kop pražských grošů (tj. 84 000 grošů) a nadto ještě tvrz Ronov se všemi lesy a zčásti i vodami vyjma řek, které tečou směrem k Brnu, a vesnice: Útěchov, Vranov, Brodek, Kanice, Jehnice, Březinu, Lhotu, Vitovice, Habrůvku, Babice a Obřany se všemi vinicemi a obilnými lány vyjma hranic s řečenými vesnicemi a lesů, které patří k jiným vesnicím...“ Celou listinu najdete v kopii v původním latinském přepisu a jejím překladu v obrazové příloze.

Někdejší středověká tvrz Ronov je dnes v rozvalinách, její pozůstatky jsou patrné z ostré zatáčky na silnici mezi Adamovem a Útěchovem.

Další zmínka o obci je v listině z roku 1560, která vypočítává majetek Albrechta Černoohorského z Boskovic. Citujeme: *„...Jejich Milostí králů zápisný statek Nové Hradý, jak na ten hrad všechny zápisné listy svědčí, též hamry dědičné, ves pustá Polom a Rudy Železné (Rudice) a Bilovicích tři lidi a jiná různá dědictví, což jich k Novému Hradu přináleží, jak se v cedulích vypisuje, ves Olomoučany, ves Habrůvka, ves Březina, ves Babice s kostelem podacím, na Ejvanově (Vranov) dva kostelíky, ves Kanice, ves Jinačovice, ves Bílovice, Autěchov, Jehnice, člověka v Pozořicích, peněžité platy od lidí ve vsi Maloměřicích, od panny abatyše kláštera Králové a z Luk v Hostěnicích, což tu*

1. Historie a současnost

panského drží, totiž ovsu, žita, pšenice, dobytka, slepic, vajec z těch vsí a robot zejména z Tučap, Habrovan, Vážan, Vitovic, Šumic, Pozořic, Lelekovic, Hrudic....“

Zmínka o Kanicích z roku 1365 se týká již existující vsi, jejíž počátky mohou sahát až do 13. století, stejně jako v případě nedalekých Babic. Tehdejší osada však zřejmě nebyla významná a sestávala jen z několika obydlených chalup. Ještě v závěru 16. století měly Kanice pouhých 8 domů. V pátrání po nejstarších dějinách nám nepomohou ani písemné prameny k okolním vesnicím. Například v zakládací listině cisterciáckého kláštera ve Vizovicích z roku 1261 věnoval Smil ze Strílek se svou ženou Bohuvlastou kromě jiných panství i vsi Leschzen a Ubetz Líšeň a dnešní Ochoz u Brna, kde jsou vypsány hranice těchto vsí, v překladu „po úbočí kopce až na vrcholek Lysé hory, z něhož lze vidět Obřany, pak pokračují hranice na pahorek za Řícmanicemi (Recznianicze), středem Stveliku k hoře Vysoká. Tato listina je ovšem historiky považována za padělek nebo přepis asi o sto let staršího textu a jejíž datace měla být přizpůsobena významu kláštera. Je zde zmínka jen o Řícmanicích.

Katastr obce Kanice je poměrně velký a jeho největší částí jsou lesy směrem na Brno a stýkají se s hranicemi výše citovanými. Katastr končí až na Velké Klajdovce, míří nad lom a proti toku Svitavy se stáčí až k Bílovicím nad Svitavou. Na tomto území byly nalezeny v roce 1957 na ostrožně nad řekou panem Křížem zbytky hradu, k němuž původně mohly Kanice náležet. Můžeme se tedy domnívat, že hranice původního katastru zůstaly dodnes v zásadě nezměněny. Pozůstatky hradu byly v roce 1977 ztotožněny s Obřanským hradem (1278–1316), jenž patřil do majetku pánů ze Zbraslavi.

Obřanský hrad zbudoval jako své rodové sídlo Gerhard ze Zbraslavi v roce 1278 a patrně nahradil starší dvorec u kostela v Obřanech, který má pozdně románské základy. Jeho otec byl významný moravský šlechtic, maršálek, podkomoří, purkrabí znojemský a moravský, hrabě z Perneggu, Boček z Jaroslavice a ze Zbraslavi. Gerhard se v roce 1263 uvádí s přídomkem „ze Zbraslavi“ a roku 1267 převzal po smrti svého staršího bratra Smila statky svého otce. V roce 1278 se píše po hradu Obřany. V tomtéž roce se účastnil bitvy na Moravském poli v řadách vojska českého krále Přemysla Otakara II., který v bitvě

1. Historie a současnost

padl. Gerhard z Obřan zůstal věrný českému království a bojoval proti novému správci Moravy Albrechtu Saskému. V roce 1282 byl Gerhard zatčen. V roce 1283 byl spolu s ostatními v souvislosti s návratem krále Václava II. z braniborské internace propuštěn. Za věrnost byl Gerhard z Obřan králem odměněn roku 1285 či krátce předtím dostal funkci moravského podkomořího.

Zanedlouho byl však ze své funkce z neznámých důvodů sesazen. Věnoval se i svým dalším državám, zejména stavbě hradu a města Moravský Krumlov. Zemřel roku 1291 a zanechal po sobě dva syny a dvě dcery. Jeho starší syn Boček ho přežil pouze o pět let a otcovy majetky převzal mladší syn Smil z Obřan. Smil stál v opozici proti králi Janu Lucemburskému, podporoval Jindřicha Korutanského a v důsledku toho odešel do Rakouska, kde asi roku 1313 zemřel bez mužského potomka. Panství získal od krále Jindřich z Lipé, představitel Ronovců a pozdější vůdce panské opozice proti králi Janovi. V té době hradní posádka blokovala obchodníkům příjezd do Brna a bránila rozvoji obchodu, proto se v roce 1315 či 1316 uskutečnila trestná výprava, při níž byl hrad brněnskými měšťany dobyt a rozbořen. Dobývání hradu bylo dopředu velmi pečlivě naplánováno, v areálu hradu a jeho okolí bylo nalezeno patnáct kamenných koulí vržených na hrad z obléhacího stroje.

Hrad sestával z předhradí a vlastního hradu, jemuž dominoval okrouhlý bergfrit, na nějž navazoval podsklepený palác. Poblíž hradu se zachoval systém středověkých cest k hradu (úvozy) a také se nádherně dochovala středověká cesta k původním vápenicím, které fungovaly při stavbě a opravách hradu. V jedné z nich se našel hrob muže zavaleného kamením v opuštěné peci. Měl přezku z opasku, jejíž analogie se našla přímo na hradě.

Panství nebo jeho větší část zůstalo v rukou Ronovců, kteří v okolí vybudovali další sídla, např. před rokem 1346 hrad Olomoučany (castrum Olomuczan, dnes Čertův hrádek). Po smrti Jindřicha z Lipé byl majetek rozdělen mezi čtyři dědice. V roce 1352 přešel hrad

Obřasnký hrad – model podle historiků

1. Historie a současnost

Olomoučany s celým panstvím na Čenka z Lipé a od něj získal bývalé obřanské panství Čeněk Krušina z Lichtenburka z jiné větve Ronovců. A nyní jsme opět v roce 1365, kdy tento Čeněk věnuje své družce nově vybudovaný hrad Ronov... a obec Kanice.

Za necelých dvacet let, kolem roku 1381, se buduje na panství další hrad. Tím by mohly být tak řečené Nové hrady, tedy starší část (Starý hrad) dnešního Nového hradu, který pravděpodobně měl nahradit zaniklý olomoučanský hrad. Nový hrad leží vysoko nad údolím řeky Svitavy mezi Adamovem a Blanskem. Přímo pod ním vede železniční tunel.

Po Čěnkovi z Lichtenburka získal novohradské panství markrabě moravský Jošt. Ten ho roku 1411 zastavil Vaňkovi Černohorskému z Boskovic.

V zástavním držení ho má tento rod až do roku 1562, kdy se panství i hrad stává součástí majetku Albrechta Černohorského z Boskovic. Z tohoto období je druhá písemná zmínka o Kanicích, a to z roku 1560.

Za držení posledního mužského potomka Černohorských, Jana Šembery, bylo novohradské panství spojeno v roce 1597 s bučovickým a pozořickým panstvím. Správa byla přenesena do Pozořic. Po smrti Jana Šembery získává majetek jeho dcera Kateřina, provdaná za Maxmiliána z Lichtenštejna.

V roce 1604 přechází majetek do rukou Lichtenštejnů, kde zůstává až do roku 1923, do pozemkové reformy.

Nejstarší domy v Kanicích stály vedle sebe v řadě podél cesty, novější pak roztroušeně po stranách. Postavené byly z vepřovic, bývaly i dřevěné nebo nasypané. Poslední nasypaná chalupa stála do roku 1885.

Nový hrad v současnosti

1. Historie a současnost

Střechy byly doškové, po velkých požárech v roce 1885 a 1888 potom z tašek nebo břidlice.

Na konci 16. století měly Kanice osm domů, z nichž po skončení třicetileté války v roce 1648 byly tři pusté, v roce 1675 už jen jeden pustý. Kanice se pomalu rozrůstaly, o sto let později v roce 1750 bylo domů osmnáct.

V obci a na jejím katastru bylo vybudováno také několik rybníků. Jeden byl na dnešní návsi, druhý u mlýna (dnes zahrada u domu č. p. 11 na návsi), další dole pod vesnicí (kolem mostku na koupaliště) a čtvrtý pod koupalištěm na louce směrem k Řícmanicím. První tři byly na Kanickém potoku, ten poslední pak na Časnýři. I na Časnýři bylo rybníků více, ty patřily do katastru Obce. Ten, který se rozkládal zhruba pod Chocholkami, byl mělký a jmenoval se Podně. V letním období se v některých letech dal přejít suchou nohou. Bývalé louky v Kaničkách za koupalištěm byly vždy bažinaté.

V době, kdy Kanice patřily do majetku Lichtenštejnů, byly sloučeny s Řícmanicemi jako jedna politická (tzn. správní) obec. Měly společnou pečeť s nápisem „Peczet obeczni Rzizmanicz i Kanicz“ a na ní je radlice, palice a kopáč.

1779: Kanice si pořídily svou vlastní pečeť „Peczet poctiwi (poctivi) obce Dolni Kanice 1779“, zatímco původní používaly i nadále Řícmanice. Kanická pečeť je kruhová o průměru 30 mm, uprostřed je postava sv. Jana Nepomuckého držícího v rukou kříž a palmu, stojícího na mostě, kolem hlavy hvězdy, po stranách ratolesti. Okolo mezi vnějším věncem a linkami je výše citovaný nápis. Tato pečeť je uložena ve Sbírce pečetí G125, 1265, Josefínský katastr D6, 1143.

1790: Kanice již mají 200 obyvatel ve 30 domech.

1831: do vsi se dostala první epidemie cholery, zemřelí se pochovávali na tzn. cholerové hřbitovy. Tyto byly v Kaničích na třech místech – jeden na Chocholkách, druhý v Jesení a o třetím se nadochovaly zprávy.

Pečeť

1. Historie a současnost

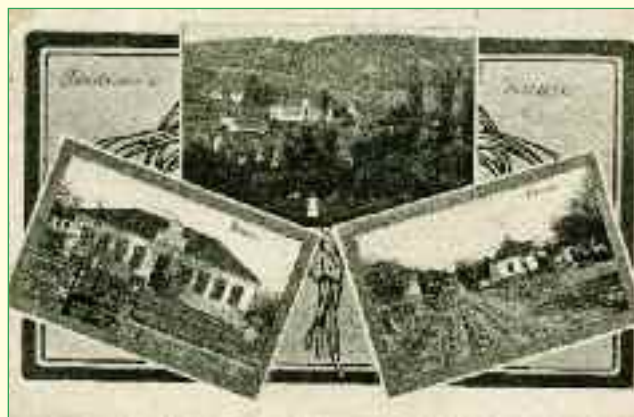
Náves

Obchod U Marvánků – Kučerovi

Hostinec U Švédů- Lunerovi

Pohled z Kanic

1. Historie a současnost

1834: přestože bylo krátce po epidemii cholery, Kanice mají 37 domů a 235 obyvatel

1848: v tomto roce byla císařským dekretem zrušena robota a s ní vrchnostenské úřady.

Obce dostaly samosprávu a volily si starostu, radní a výbor. Kanice byly již z dřívější doby spojeny s Řícmanicemi, a tak i samospráva byla společná. První starosta byl zvolen z Řícmanic a první radní z Kanic, členové výboru se dělili na polovinu.

1854–1855: druhá epidemie cholery

1854: zprovozněna nová školní budova – č. p. 53 a 54

1861: majitel posledního půllánu z domu číslo 5 rozdělil majetek na dva 1/4lány a byly vystavěny domy č. p. 41 a 42

1866: poslední epidemie cholery, úbytky obyvatel při této epidemii byly minimální

1867: spojená obec Řícmanice–Kanice se rozdělila a Kanice získaly samostatnost. Byl zvolen první starosta a tím byl Jan Ševčík z č. p. 42.

1869: Kanice mají 50 domů a 354 obyvatel, v roce 1880 pak 55 domů

12. června 1885: v domě č. p. 18 asi o půl sedmé vypukl velký požár, který zničil celkem osm domů – č. p. 18, 17, 16, 15, 15b, 14, 31 a 47. V domě č. p. 18 uhořel i veškerý dobytek. Mezi lidmi nastala velká panika, běhali od jednoho hořícího domu k druhému, až nakonec vytvořili řetěz a začali si posílat mezi sebou putýnky vody z potoka.

19. července 1888: o jedenácté hodině v noci opět hořelo a tentokrát oheň zničil domy č. p. 2, 57 a 58. Lidé hasili stejným způsobem jako při prvním velkém požáru.

1890: při sčítání po deseti letech mají Kanice o devět domů a přibližně o 100 obyvatel více, tzn. že domů je 64 a v nich žije 453 obyvatel. Nově se zjišťuje i náboženské vyznání a národnost – všichni obyvatelé se přihlásili jako katolíci, národnostní skladba je 447 Čechů a 6 Němců.

1912: od 7. července řídil správu obce dvanáctičlenný výbor – starostou byl zvolen Jan Ludl, 1. radním Jan Pernica, 2. radním Jan Hloušek a 3. radním Leopold Havlásek. Výbor řídil obec i ve válečných letech 1914–1918. Nebyl ale kompletní, mladší muži byli naverbováni a odvedeni.

1. Historie a současnost

- 1915:** na začátku I. světové války byli vystěhováni obyvatelé Rakouska-Uherska z jižních Tyrol u tehdejších hranic s Itálií, o které se mělo bojovat. Tito Italové (převážně ženy, děti a staří lidé) byli posíláni do vnitrozemí, hodně jich bylo i kolem Brna. Každá obec si musela nějaké rodiny vzít a postarat se o ně. Tito uprchlíci byli ubytováni i v Kanicích.
- 1919:** po skončení války a vzniku Československé republiky se dne 12. ledna 1919 vzdalo dosavadní vedení obce svého mandátu a na jeho místo nastoupila správní komise, opět dvanáctičlenná, jejíž předsedou byl František Pernica. Na podzim roku 1919 se konaly volby dle nového volebního řádu, kdy vzájemnou dohodou politických stran (bez skutečné volby) bylo dohodnuto sestavení obecního zastupitelstva – starostou se stal František Kříčka, náměstkem František Marvánek, obecními radními ještě František Kalousek a Ferdinand Marvánek a dalších osm členů do celkového počtu dvanácti.
- 1921:** v tomto roce proběhlo opět sčítání lidu. Za posledních třicet let je téměř o 30 domů více (91), ale obyvatel nepřibylo – je jich celkem 480, z toho 220 mužů, 260 žen. K národnosti československé se hlásí 474 (z toho 1 Slovák) lidí, 5 občanů k národnosti německé a jeden k polské. Všichni uvedli, že jsou římskokatolického vyznání.
- 1923:** ve volbách bylo zvoleno nové opět dvanáctičlenné zastupitelstvo. Občané volili ze dvou kandidátních listin: 1. Sdružení pokrokových stran získalo 9 mandátů, 2. Strana lidová získala 3 mandáty. Na první ustavující schůzi 27. října byl zvolen starostou František Kříčka, náměstkem František Kalousek a členy obecní rady Jaroslav Špaček a Ferdinand Marvánek.
- 1927:** v tomto roce byl změněn volební systém. Platila zásada absolutní většiny, tzn. že strana s nejvyšším počtem mandátů obsadí všechna křesla v zastupitelstvu. V Kanicích zvítězili národní socialisté a všichni jejich kandidáti (celkem 11) a 1 zástupce sociálních demokratů spravovali obec po další čtyři roky. Starostou byl zvolen František Kalousek.

1. Historie a současnost

Dvůr domu č. p. 18

Dvůr domu č. p. 18

Dolní konec kolem potoka

Za domem č. p. 86 Richard Hloušek

1. Historie a současnost

V obci v těchto letech byly dvě politické strany – národně socialistická a sociálně demokratická. Občané byli členy i jiných stran, ty ale neměly v Kanicích své buňky.

1929: hospodaření obce – přebytek v hotovosti 8 169,10 Kč.

Obec hospodařila s přebytkem, přestože následkem začínající hospodářské krize byla nucena zajistit pro nezaměstnané nouzové práce, aby alespoň částečně zmírnila jejich strádání. Pracovníci prováděli úpravu cesty na Chocholky a vystavěli tzv. lednici a zděný výčep na koupališti. Jejich mzda byla 3 Kč na hodinu. Tyto nouzové práce pokračovaly i v roce 1930 a tehdy bylo zapláceno z obecní pokladny 15 000 Kč.

1930: prosinec 1930 – počet obyvatel od roku 1921 stoupl o 100, počet domů o 20. Celkový počet domů je tedy 111, z toho 3 neobydleny (č. p. 22 obecní dům, č. p. 76 škola a č. p. 110 novostavba Františka Marvánka). Od posledního sčítání se změnil poměr mužů a žen: skutečný stav 294 mužů (11 nepřítomných), 286 žen (2 nepřítomny). Ostatní zjišťované údaje nebyly do kroniky zaneseny.

1931: obecní rozpočet tohoto roku byl ztrátový – výdej 51 538 Kč, příjem 39 158 Kč. Schodek 12 380 Kč bude uhrazen 200% přírážkou ke všem přímým daním.

1932: po volbách v tomto roce byl potvrzen František Kalousek jako starosta. Volební systém byl opět poměrový a v zastupitelstvu získali 7 mandátů národní socialisté, 5 sociální demokraté a 3 mandáty kandidáti za občanské strany. Obecní zastupitelstvo tedy mělo o tři členy víc. V obci byly postaveny další domy, a to č. p. 116 až 120.

Na obecním domě č. p. 22 proběhla adaptace, byla zřízena nová prostorná místnost pro schůze a úřadování a v objektu je umístěna i knihovna.

1933: rozpočet na rok 1933 byl opět ztrátový – výdej 55 813 Kč, příjem 40 442 Kč. Rozdíl ve výši 15 371 Kč bude uhrazen stejně jako v roce 1931 200% přírážkou k domovní dani.

1937: 15. ledna vznikl požár domu č. p. 9 Marie Kolískové a od něj chytly i sousední domy kryté došky č. p. 8 a 7. Všechny tři domy vyhořely do základů.

1. Historie a současnost

12. září zemřel obecní strážník Jan Opletal a byl zvolen nový – Rudolf Petržela z č. p. 70.

Četnická stanice, pod kterou spadaly i Kanice, byla v Ochozi.

1938: 28. února 1938 byla vyloupena obecní pokladna. Jaká částka byla odcizena v zápisu v obecní kronice není.

12. června 1938 proběhly volby do obecního zastupitelstva, ve svém úřadu byl potvrzen starosta František Kalousek. Národní socialisté získali od minule o jeden mandát víc na úkor sociálních demokratů, tedy – 8 mandátů národní socialisté, 4 mandáty sociálně demokratická strana dělnická, po 1 mandátu strana občanská, republikánská a lidová.

9. srpna 1938 si zastupitelstvo zvolilo nového pokladníka, a to Jana Studeného st. č. p. 91.

1940: mínusový rozpočet v tomto roce musel být řešen dokonce 250% přírůžkou ke všem daním. Plánovaný výdej 53 998 Kč, příjem 16 273 Kč, schodek 37 715 Kč.

Ve válečných letech připadal na Kanice nucený odvod státu 130 q obilí.

Zajímavostí je, že v Kanicích bylo do roku 1945 šest aut. Jedno nákladní bylo v podniku Hanse Fodora, osobní byla v držení obyvatel, Pernica – dolní konec, Kučera – Nehera, Kříčkovi, Kučera, Blatní.

1941: zemřel zvoník Václav Hloušek. Novým byl ustanoven Karel Hrazdára.

Byla v silničním příkopu položena kanalizace podél silnice od Babic v délce 145 m.

Na práci do Německa museli odejít Josef Kotulan, Jan Šnajdr, Alois Bartoň, Jaroslav Blažík, František Sehnal ml., Arnošt Klapka a František Polák. Z těchto občanů se nevrátil Arnošt Klapka, který zahynul při bombardování Pardubic, František Sehnal zahynul při transportu z Německa neznámo kde.

Ve slovenské Dubnici nad Váhom byl na nucených pracích pan Jan Opletal, který se při slovenském povstání připojil k partyzánskému hnutí.

1. Historie a současnost

V koncentračním táboře byli a vrátili se Hubert Flajsar, František Rumler, Bedřich Hudec a František Švehla.

Paní Františka Volavková byla jako židovská míšenka odvezena do Terezína, odkud se po válce vrátila, její manžel Ladislav tomu unikl díky hospitalizaci v nemocnici.

V lesích okolo obcí Hostěnice, Ochoz, Horákov, Bukovinka, Račice a dalších se od února 1945 pohybovaly partyzánské skupiny. Jednalo se o výsadek rozvědčků druhého ukrajinského frontu (skupina Jermak) pod vedením nadporučíka Georgije Žukova, později Ivana Ševcova a druhou skupinou byli výsadkáři ze skupiny Wolfram vedené Josefem Otiskem.

Kanice leží na okraji lesů, v kterých se pohybovali partyzáni, ale i tak někteří místní občané pro tyto jednotky zajišťovali jídlo a důležité informace. Jedním z nich byl i dvacetitříletý František Polák, který zjišťoval pohyb německých vojenských transportů na železniční trati Brno-Česká Třebová i stav německých vojsk v okolí Brna. Denně informoval o nových skutečnostech ruské parašutisty-zpravodajce a ti v něj měli plnou důvěru. Přivedl k nim i dalšího kanického občana – Františka Rouchala, který utekl z nucených prací a musel se před Němci skrývat.

František Polák zaplatil za svou činnost nejvyšší daň – svůj život. Při přepadu hájenky

František Polák

na Lhotkách u Bukovinky, kde chtěli partyzáni získat zbraně, došlo k nešťastné události – velitel partyzánů přišel o život a František Polák byl těžce raněn – měl průstřel plic. František Rouchal ho odvezl do Bukovinky ke starostovi panu Hlouškovi, který ho ošetřil a nechal u sebe doma na půdě za komínem. František Rouchal odešel do Kanic, aby o celé události zpravil rodinu a zajistil odvoz raněného. To se neobešlo bez problémů, protože všude kolem Bukovinky stály hlídky a hledaly účastníky přepadení. Těžce raněný František Polák byl vezen do Kanic v dřevěné bedně, která byla na voze obeskládána deskami, aby nebyla vidět.

1. Historie a současnost

K raněnému byl povolán doktor Medek z Bílovic, který se snažil otravu krve ještě léčit a mírnil bolesti morfinovými injekcemi. Přes všechnu péči 16. dubna 1945 František Polák zemřel a byl pochován na kanickém hřbitově. Na rodném domě č. p. 16 je umístěna pamětní deska.

O celé události byla v roce 2015 vydána brožura autorky Dagmar Strykové „Dávno zapomenutý příběh z konce války“.

Od poloviny dubna se ke Kanicím začala blížit fronta. Směrem od Olomouce a Vyškova pohybovaly nejprve menší, drobné pěší německé jednotky, později i se svými dopravními prostředky – tanky a obrněnými vozy. Část vojáků se zde zastavila a pro posádky se musely uvolnit prostory pro bydlení. Obsazena byla i škola. Celý týden se jednotky v noci posouvaly dále a přicházely nové. Až koncem dubna se přestaly jednotky střídát. Velký nálet ruských letadel na Brno zasáhl i brněnskou rozvodnu elektrického proudu a zhruba do poloviny května se svítilo jen petrolejkami nebo svíčkami. Do Kanic a okolí se přiblížila fronta až v poslední dubnové dny. Obyvatelé si zařídili ve sklepech nejnnutnější věci pro pobyt, obava z bojů přímo ve vesnici byla obrovská. Když už se ozývala střelba z lesa na Hádech, nařídilo německé velení všem kanickým mužům, aby si vzali pracovní nářadí a šli kopat na hřeben Chocholek od obecního lesa směrem k Ochozi zákopy. Asi po hodině kopání zahájily ruské jednotky dělostřeleckou palbu, po které Němci začali ustupovat. Kaničtí mohli utéct domů, naštěstí se nikomu nic nestalo. Další den se bojovalo v údolí v Kaničkách za koupalištěm.

V sobotu 30. dubna 1945 zaútočilo od Ochozi na Kanice 6 ruských bombardovacích letadel, které shazovaly malé tříštivé a zápalné bomby. Palbou z palubních zbraní byly poškozeny hlavně střechy a půdní prostory domů. Vznikl i požár a vyhořelo 8 obytných domů a stodol. 1. května 1945 v 5.00 hodin ráno se do obce dostal předvoj Rudé armády. Prohlíželi dům od domu a hledali ukryté Němce. Ti už ale v Kanicích nebyli. Kolem osmé

Pamětní deska na domě č. p. 16

1. Historie a současnost

hodiny bylo ticho přerušeno německou minometnou dělostřeleckou palbou. Přestřelky mezi Němci a Rusy trvaly celé dva dny. Teprve po masivním útoku Rudé armády byli Němci vytlačeni k Babicím. Tam zůstali až do noci z 8. na 9. května. Při cestě domů z Babic do Kanic byl zabit v noci z 30. dubna na 1. května pan Jan Šnajdr.

Po vyhlášení konce války vznikla komise pro zjišťování škod a zásobování. Do obce přijel pyrotechnik, který zneškodnil bomby a jiné výbušniny v okolí obce. Byla vyčištěna škola, aby mohlo začít vyučování. Byl zajištěn majetek firmy Hans Fodor a dále nábytek M. Nemešové, jejíž manžel byl německé národnosti a zaměstnán u firmy Fodor.

1.2. Život v obci po II. světové válce do roku 1989

1945: válka skončila v Kanicích až 3. května. Po dobytí Brna se ruská vojska přesouvala po silnici Bílovice–Kanice k Babicím. V Babicích však byla silná německá artilerie, takže v noci Rusové vždy obsadili část Babic ke kostelu a přes den byli zatlačeni zpět. To trvalo pět dní. Během těchto bojů zahynulo několik občanů Babic.

Obnova po válce probíhala pomalu a na první pohled zřetelnou změnou života oproti předválečným časům bylo zřízení Místního národního výboru (MNV) místo obecního úřadu. Prvními členy byli zvoleni Alois Langer, Ladislav Kříčka, Václav Hlaváč a František Kalousek ml., tajemníkem byl zvolen řídící učitel Jan Buriánek, který od tohoto roku zastával i funkci varhaníka v babickém kostele. Obecním strážníkem byl ustanoven pan Silvestr Šnajdr, který vybubnovával hlášení MNV až do zavedení obecního rozhlasu.

Doprava osob z Pístovic, Račic, Bukovinky, Bukoviny, Habrůvky, Křtin, Březiny, Proseče a Ochozi k vlaku do Bílovic byla zajišťována nejprve upravenými nákladními auty a až později začaly jezdit první soukromé autobusy.

1. Historie a současnost

1946: v únoru byla snížena věková hranice pro plnoletost 21 na 18 let. V květnu 1946 byly první poválečné volby, za které zde kandidovaly pod volebními čísly následující strany:

1 – Komunistická strana, 2 – Lidová strana, 3 – Sociální demokraté, 4 – Národní socialisté. Novým předsedou MNV byl zvolen Jaroslav Špaček.

V březnu byly vyhlášeny první národní podniky nad 50 zaměstnanců.

1947: řídící učitel Jan Buriánek byl přeložen do Stínavy u Prostějova. Předsedou MNV byl v roce 1947 zvolen pan Viktor Blažík. V tomto roce byla adaptována polovina budovy dnešního zdravotního střediska na mateřskou školku. Její provoz byl zahájen 1. dubna 1947 a od počátku ji navštěvovalo 29 dětí. V téže roce byla obecní škola v Kanicích rozšířena z jednotřídky na dvojtřídku. Byl zaveden obecní rozhlas, skončil svou činnost bubeník pan Silvestr Šnajdr. Tento rok byl poznamenán enormním suchem, úroda byla minimální a sedláci se zbavovali dobytka. Půda byla tak ztvrdlá, že se nedalo orat. Teprve v listopadu přišly deště a rolníci se pustili do polních prací.

Byl zahájen provoz prádelny ve dvoře Vašíčkovy restaurace. Byla zakoupena pračka Perun jako družstevní, na niž se složilo 45 družstevníků s podílem 300 Kč. Po zaplacení se stala pračka majetkem MNV.

V té době byl zprovozněn i společný obecní šroťák.

Na sv. Štěpána uspořádali kaničtí chlapi koledu v sedlech koní. Jeli všechny koně, které v Kanicích byli (cca 9) a objeli i sousední obce a vrátili se až pozdě večer. Pan Květoslav Kříčka k této příležitosti složil koledu a celá akce vzbudila velký ohlas.

1948: nešťastný rok 1948 přinesl Kanicím stejně jako celé naší vlasti komunistickou diktaturu, která

Jeden z poválečných 1. májů

1. Historie a současnost

postupně omezila svobodu většiny občanů. Nejhuře na ni doplatili sedláci, živnostníci a církev. V tomto roce ještě stále fungoval kostelní výbor, ve kterém byli tři členové z Babic a po jednom z Kanic (pan Květoslav Kříčka) a z Řícmanic. Je zajímavé, že členové nemuseli být praktikující katolíci.

Hospodářství i díky odmítnutí Marshalova plánu stále pokulhávalo, fungoval lístkový systém a zboží na volném trhu bylo mimořádně drahé. Při tehdejších průměrném měsíčním platu 3 000 až 5 000 Kč byly následující ceny za běžné zboží na volném trhu:

pánská košile	1 500 Kč
1 m látky na pánské šaty	4 000 Kč
1 kg másla	700 Kč
1 kg cukru	450 Kč

1950: do obce zajížděl pravidelně Státní film, který promítal filmy jak pro dospělé, tak pro děti. Do obce zavítalo i Vesnické divadlo, které rovněž hrálo představení pro děti i pro dospělé. V obci byla zřízena obecní prádelna. Byl oficiálně zaveden civilní sňatek a farní matriky byly uzavřeny. Od 1. dubna byla zavedena v hospodách dávka z karet 6 Kč na jednoho hráče.

1951: byla zavedena státní autobusová doprava od nádraží v Bílovicích po trase: Řícmanice–Kanice–Babice. Vládním nařízením byl zrušen kostelní výbor. Zemědělcům byly nařízeny povinné dodávky.

Situace v padesátých letech:

Rušení živností: v průběhu padesátých let začala komunistická strana prostřednictvím státních orgánů likvidovat živnostníky. V Kanicích existovala spousta řemeslníků. Pan Květoslav Kříčka měl soustružnictví dřeva. Státní orgány mu sice nezakázaly svou živnost provozovat, nicméně v čerstvě zavedeném systému centrálního řízení a přidělového systému mu nebylo umožněno získat kdekoliv materiál pro jeho podnikání. Poté mu „vykoupili“ strojní vybavení za velmi nízkou cenu a peníze byly převedeny na vázaný vklad, ze kterého

1. Historie a současnost

byla uvolňována částka životního minima – cca 200 Kč/měsíc. Navíc se pro živnostníka, který ukončil svou činnost, jen velmi obtížně sháněla práce. Většinou skončil jako pomocný dělník.

Ukončení činnosti soukromých pohostinství a obchodu: Stejným způsobem byl vyvíjen nátlak na majitele hospod. Restaurace U Vašíčků přešla v roce 1955 pod Jednotu. K témuž byli nuceni i Lunerovi v č. p. 1, kteří ale přes noc vykonali stavební úpravy tak, aby z původní hospody vznikly dva byty.

Obchod U Kučerů byl v provozu přibližně od roce 1865. Majitelé se jej snažili provozovat i po roce 1948 i přes problémy podobné jako měli majitelé hospod. Se značným úsilím se jim jej dařilo udržet v provozu až do roku 1954, kdy byl zrušen a zkonfiskován spotřebním družstvem Jednota. Skončil jako sklad a po roce 1967 jej Jednota vrátila původním majitelům, kteří jej přebudovali na obytný prostor.

Tlak na zemědělce: tak jako po celé republice i v Kanicích byl vyvíjen dlouhodobý tlak na zemědělce, aby vstoupili do Jednotného zemědělského družstva a do něj předali svůj majetek. JZD byla obdoba kolchozů v Sovětském svazu. Byly předepsány povinné dodávky a jejich nesplnění bylo penalizováno. Z Okresní zemědělské zprávy dostávali předepsány i osevní plány, přičemž byly předepisovány plodiny, pro které nebyly v místě vhodné podmínky a předepsané dodávky byly prakticky nesplnitelné. Byli soustavně vystaveni tlaku centrálních orgánů a aktivistů Komunistické strany. Když se nechtěli nátlaku podvolit, došlo na vyhrůžky vystěhování do pohraničí. Pod tímto tlakem došlo ke vzniku JZD na podzim 1957. Současně vznikla JZD i v Babicích a Řícmanicích. Ihned došlo na rozorávání mezí, nicméně sedláci museli strpět, že z jejich stájí a dvorů se staly prostory přístupné všem členům JZD.

Posudky na občany: lidé z Komunistické strany a Místního národního výboru psali posudky na občany, u kterých neshledávali dostatečně kladný poměr k lidově demokratickému zřízení a např. chtěli studovat, vykonávali učitelské povolání apod. Díky těmto posudkům se řada lidí nedostala na studium a musela povinně nastoupit do průmyslu. Cestu ke studiu si potom museli velmi těžce vybojovat. Tato praxe vydržela s krátkou přestávkou kolem roku 1968 prakticky až do revoluce v roce 1989.

1. Historie a současnost

1952: SDH Kanice oslavil 60 let trvání oslavou na návsi, které se zúčastnily sbory z okolí a další vzácní hosté. Byla předvedena hasičská technika a ukázky zásahů. SDH Kanice při této příležitosti obdržel novou hasičskou stříkačku PPS 8.

Do Kanic se vrátila paní učitelka Žofie Petlachová, velká milovnice ochotnického divadla. Ujala se organizování ochotnického souboru a pod jejím vedením byla v následujících letech nastudována a v sále restaurace U Vašíčků uvedena řada divadelních her.

V témže roce byla zahájena pokládka kanalizace na dolním konci. Byl rovněž zřízen obecní rozhlas a rozvod elektřiny byl rozšířen na celou obec. Doposud nebyly elektrifikovány Žleby, Horní konec a koupaliště.

Byla změněna pravidla pro výuku náboženství ve školách. Náboženství se účastnily pouze děti, jejichž rodiče podali přihlášku a výuka byla přesunuta do odpoledních hodin. Pan farář Kobzínek (věk 69 let) si ve farní kronice posteskl, že byl nucen domů se vracet pěšky a často potmě, protože neměl vhodný autobusový spoj.

1953: v květnu se vrátila zima, 2. května byla teplota -2°C, 10. května napadlo cca 10 cm sněhu, který se držel 2 dny.

1. června byla vyhlášena měnová reforma. Vklady do 5 000 Kč byly vyměněny v poměru 1 : 5, hotovost a vklady nad 5 000 Kč v poměru 1 : 50.

1954: došlo ke snížení cen potravin, textilií a průmyslového zboží o 5 až 30 %

1958: na věži farního kostela sv. Jana Křtitele v Babicích byl instalován elektrický pohon zvonů

1959: 13. dubna se dožila sta let v plné duševní pohodě a svěžesti paní Barbora Marvánková. Celý život pracovala manuálně, převážně jako služebná.

1960: 8. května byla odhalena pamětní deska Františku Polákovi (nar. 1922) na jeho rodném domě. František Polák se přidal k partyzánské skupině Jermak operující v místních hlubokých lesích. V bojích utrpěl zranění, jemuž dne 16. dubna 1945 podlehl.

1. Historie a současnost

Počátky JZD v Kanicích

1. Historie a současnost

1961: 4. dubna byla slavnostně otevřena nová Základní devítiletá škola v Kanicích, do které docházeli žáci 6.–9. ročníku z Babic, Ochoze a Řícmanic. Výuka 1. až 5. ročníku probíhala nadále v malotřídkách v jednotlivých obcích.

1962: Dne 24. dubna zemřel ve věku 75 let pan František Kalousek, bývalý rolník postižený kolektivizací. Po dobu dvaceti let zastával funkci starosty a po dobu dvaceti pěti let byl náčelníkem Požární jednoty. Výrazně se zasloužil o rozvoj obce. Za jeho působení bylo za pomoci státní dotace zřízeno vyhlášené kanické koupaliště.

V témže roce byla převedena budova dnešní restaurace na Velké Klajdovce z majetku obce Kanice do majetku města Brna. Současně se zmenšil katastr obce o pozemky pod touto budovou a v jejím okolí.

Výstavba kanalizace

Výstavba kanalizace

U příležitosti sedmdesáti let činnosti sboru dobrovolných hasičů byla na návsi uspořádána slavnost s ukázkami požární techniky a požárních zásahů včetně skoků do plachty z prvního patra bývalé restaurace U Vašíčků.

V jarních měsících byl ustanoven pěvecký kroužek, který vedl pan učitel F. Čuberna.

V obci rovněž fungovalo kino, které patřilo pod Osvětovou besedu. Vedoucím byl pan Josef Kotulan, promítačem byl pan Miroslav

1. Historie a současnost

Křivonožka. Kino hrávalo ve středu, což umožnilo získat z půjčovny zajímavé filmy, které byly jinak přes sobotu a neděli nedostupné. Promítalo se v sále bývalé restaurace U Vašíčků č. p. 5 jedinou promítačkou. Proto vždy při výměně kotouče byly přestávky, kdy si návštěvníci mohli zajít do výčepu pro občerstvení.

V části obce Žleby došlo k sesuvu půdy ze svahu od Bukové a zavalení několika dvorků a poškození domů. Příčinou bylo především rozorání mezí na Bukové, které již nezadržovaly vodu při tání sněhu a vydatných deštích. Na hraně terénu nad Žleby bylo třeba zřídit strouhu a vpust odvádějící vodu do kanálu napojeného na obecní kanalizaci.

1963: 13. června zemřel ve věku 80 let farář v Babicích páter. František Kobzinek, který zde působil 40 let. Správu farnosti převzal páter František Polák, který byl kaplanem ve Křtinách.

1964: bylo zahájeno asfaltování původně prašné silnice do Babic

1965: začala opět výuka náboženství na základní škole v Kanicích

1966–1967: koupaliště prošlo generální opravou

1968: po nadějném Pražském jaru, kdy se zdálo, že se režim alespoň trochu přiblíží demokracii, přišla 21. srpna okupace armádou Sovětského svazu a čtyř dalších „spřátelených států“. Obyvatelstvo Kanic stejně jako celé republiky toto pokoření neslo velmi těžce a v rámci možností vyvíjelo odpor. Populární a zkraje účinná byla zejména demontáž silničních ukazatelů, která okupanty nevybavené mapami dezorientovala. Rovněž v Kanicích mladí muži demontovali ukazatele.

V listopadu byl ve školní hale žactvu promítán dokumentární film o okupaci, kde byla velká část věnována hlavně reformním politikům Alexandru Dubčekovi.

Na návsi byla instalována veřejná telefonní budka.

1969: v lednu pronesl ředitel ZDŠ projev k žákům, kde odsoudil kontrarevoluci v roce 1968 a ocenil bratrskou pomoc Sovětského svazu a dalších států Varšavské smlouvy

1970: z hygienických důvodů byl ukončen provoz koupaliště. Dále sloužilo pouze jako požární nádrž.

1. Historie a současnost

1972: předseda Svazarmu (Svaz pro spolupráci s armádou) pan Antonín Černý přišel s myšlenkou na vybudování autokempu za koupalištěm v místě, kde se dnes nacházejí chaty tzv. Bažináků. Tento jistě dobrý záměr však ztroskotál na tom, že kemp měl být vybudován v akci Z (tj. brigádnicky). Navíc materiál pro stavbu chat byl ze značné části rozkraden. Rozhodnutím Okresního národního výboru (ONV) byl pozemek s rozestavěným kempem v roce 1978 rozprodán chatařům. Je škoda, že záměr nevyšel, protože funkční kemp by možná pomohl udržet koupaliště v provozu.

V rámci „normalizace“ došlo opět k utužení poměrů. Opět se psaly negativní posudky na žáky ze svobodně smýšlejících rodin, kteří se hlásili po absolvování ZDŠ ke studiu na střední školu.

1978: ředitelé základních škol v Kanicích a okolí vyhlásili závazek, že nepřipadá v úvahu výuka náboženství

1979: 1. dubna byl poprvé od války zaveden letní čas

1983: bylo rozhodnuto zahájit budování vodovodu do obce v akci „Z“ od čerpací stanice v Řícmanicích, která tlačí vodu přiváděnou z Březovského vodovodu do budov policejního archivu a vojenské ústředny na Hádech. Vodárny povolily maximálně 10 přípojek.

1985: z ONV bylo direktivně nařízeno spojení obcí Kanic a Řícmanic s Bílovicemi pod jeden MNV. K tomuto účelu bylo do hospody v č. p. 5 svoláno shromáždění občanů. Přestože občané toto spojení odmítli, došlo k převedení správy Kanic pod MNV Bílovice nad Svitavou od 1. ledna 1986.

1986: po bouři 5. srpna padl nejpamátnejší strom v okolí Kanic tzv. Kulatý dub, mohutný rovný strom, jehož stáří bylo odhadováno na 350 let.

1987: byla zahájena stavba čerpací stanice na dolním konci a výtlačný řad vodovodu na Chocholky

1. Historie a současnost

1.3. Život v obci po roce 1989

1989: obec měla 428 obyvatel

17. listopadu byla na severní obloze vidět po 20. hodině rudá polární záře. Téhož dne jednotky Státní národní bezpečnosti (SNB) napadly na Národní třídě v Praze studentskou demonstraci. Tato událost byla spouštěcím impulsem změn v naší vlasti, které se nevyhnuly ani Kanicím. Řada svobodomyšlných občanů založila hned v listopadu Občanské fórum a usilovala o změny v místní samosprávě.

1990: počátkem roku byli čtyři členové Občanského fóra kooptováni do stávajícího Národního výboru.

V listopadu se uskutečnily první svobodné volby do místní samosprávy. Do patnácti členného zastupitelstva s pěti člennou radou kandidovala koalice Občanského fóra, Lidové strany a Společnosti pro Moravu a Slezsko. Zvolení byli následující zastupitelé:

Ing. Vladimír Kalivoda, č. p.160 – starosta (do roku 1992 vykonával funkci při zaměstnání a poté jako uvolněný starosta), paní Věra Mikulášková, č. p. 63 – místostarostka, pan Rudolf Svojanovský, č. p. 66 – člen rady, Ing. Stanislav Peša, č. p. 154 – člen rady, Ing. Petr Ševčík, č. p. 116 – člen rady, Ing. Karel Horáček, č. p. 161, pan Vladimír Havlíček, č. p.163, pan Václav Kalabza, č. p.149, pan Josef Kousalík, č. p. 99, paní Anna Němcová, č. p. 102, paní Marie Štěpánková, č. p. 17, paní Marcela Křenková, č. p. 26, Ing. Václav Čapka, č. p. 42, pan Jan Doležal, č. p. 21 a pan Miroslav Švehla, č. p. 139.

1991: díky paní Ehmoserové, dceři manželů Jedličkových z Babic provdané do Rakouska, se podařilo navázat kontakt s dolnorakouskou obcí Spillern, aby nově zvolení zastupitelé získali zkušenosti s řízením obce v demokratických podmínkách. Partnerství obcí trvá doposud a pro rozvoj Kanic bylo velmi inspirativní.

1. Historie a současnost

Obec se začala připravovat na využití místního vodního zdroje v lokalitě Křtinsko, kde byl navrtán vydatný pramen s průměrnými 6,5 l/sec, jež samovolně vytéká v Jesení na horním konci obce. Voda z něj má minimální obsah dusičnanů a po dlouhé roky byla doporučována dětskými lékařkami jako kojenecká. Z důvodu záměru použít tuto vodu jako pitnou vodu pro obec byly provedeny důkladné rozbory. Výsledek byl zcela katastrofální, neboť voda obsahuje trichlor-etylén v množství mnohonásobně převyšujícím normu. Ukázalo se, že stejně zasažena je i valná část studní na horním konci obce. Z tohoto důvodu se obec soustředila na dobudování vodovodu z Brna–Lesné. Tato voda pochází z Březové.

1992: byly zřízeny další výtokové stojany z obecního vodovodu a vodárenská společnost povolila 25 přípojek.

Po 36 letech byly za velkého nadšení občanů opět uspořádány hody. Tato tradice se v obci i nadále drží.

1993: byla zahájena plošná plynofikace obce, která přinesla výrazné zlepšení ovzduší v topné sezóně

1994: byla zahájena přestavba nevyužité budovy bývalé „Obecné školy“ č. p. 76 na obecní úřad, knihovnu, klub důchodců a poštovnu. Při výkopových pracích objevili ukrajinští dělníci pískovcovou bustu Tomáše Garrique Masaryka, která byla ukryta nejdříve před německými okupanty a posléze před komunisty.

Bylo prodáno obecní koupaliště. Toto rozhodnutí nebylo lehké, nicméně podle finanční rozvahy by samofinancování provozu vyžadovalo po tři měsíce každý den tisíc platících návštěvníků, přičemž obci se naprosto nedostávalo financí na nutnou rekonstrukci koupaliště.

Na podzim se uskutečnily volby do obecního zastupitelstva. Počet zastupitelů byl po zkušenostech z prvního volebního období snížen na sedm, přičemž bylo zrušeno rozdělení na radu a zastupitelstvo. Tento model se v následujících letech osvědčil a zastupitelstvo pracovalo i přes různé názory téměř vždy konstruktivně. Jedinou výjimkou byl první rok volebního období od roku 2006, kdy lídr nové volební

1. Historie a současnost

Regulace Kanického potoka

Rekonstrukce silnice Horní konec

Rekonstrukce silnice Dolní konec

Multifunkční hřiště na Bukové

1. Historie a současnost

strany skoupil pozemky v extravilánu obce a chtěl dosáhnout v zastupitelstvu převahy. Po jednom roce tato skupina ze zastupitelstva odstoupila a zastupitelstvo dokončilo volební období v pěti členech.

1995: budova bývalého MNV a později obecního úřadu č. p. 44 byla přestavěna na zdravotní středisko

1998: byla zahájena stavba splaškové kanalizace, která odvádí splaškovou vodu do čistírny odpadních vod v Bílovicích nad Svitavou.

Byl obnoven pomník prvního presidenta Tomáše Garrique Masaryka v prostoru před obecním úřadem. Jeho slavnostní odhalení se uskutečnilo u příležitosti osmdesátého výročí založení Československa 28. října.

2003–2004: správa a údržba silnic za vydatného přispění obce Kanice od základů zmodernizovala silnici přes obec. Bohužel se obci nepodařilo prosadit vybudování parkovacích zálivů, tak jak je zvykem např. v Rakousku, ale i v některých brněnských čtvrtích. Obec investovala souběžně značné prostředky na vybudování souběžných chodníků, úpravu návsi atd.

2004: za školou vznikl kulturně–společenský areál, pro který se později vžil název „Lázně Kanice“. V současné době je to nejhezčí místo v širokém okolí pro pořádání hodů, letních tanečních večerů, koncertů a různých dalších akcí pod širým nebem.

5. února byl v Parlamentu České republiky od předsedy Poslanecké sněmovny pana Lubomíra Zaorálka předán starostovi obce Ing. Vladimíru Kalivodovi doklad o udělení znaku a praporu naší obce.

2005: byla zahájena výstavba nové obytné čtvrti na Bukové

2006–2015: rekonstrukce základní školy ve třech etapách a dobudování nových odborných učeben v podkroví

2011: byla postavena mateřská školka – 1. oddělení pro 28 dětí na pozemku za základní školou

2012: mateřská školka byla rozšířena o 2. oddělení. Školka má nyní celkovou kapacitu 56 dětí.

1. Historie a současnost

2015: zástavba obce v souladu s územním plánem je téměř dokončena, nepočítá se s další expanzí obytné výstavby. Splašková kanalizace, vodovod a další sítě jsou rozvedeny po celé obci. Počet obyvatel přihlášených k trvalému pobytu dosáhl ke dni 31. července 2015 celkem 886 osob.

1.4. Farnost

Kanice patří odjakživa do farnosti Babice nad Svitavou. První historicky doložený kostel zde byl postaven roce 1448 za panování pana Jindřicha Černožského z Boskovic. Koncem 15. nebo začátkem 16. století byla v Babicích zřízena farní správa. V době třicetileté války a v následujícím období byla celá země rozvrácena a to vedlo k přerušení farní správy na delší dobu. Farnost byla obnovena znovu v roce 1763, poté co se roku 1762 zabil pádem z koně za bouře křtinský kaplan, který do Babic dojížděl. Z této doby pochází i dnešní budova fary.

V období 1763 až 1922 působil v Babicích 29 kněží. V následujícím přehledu jsou uvedeni kněží, se kterými se žijící pamětníci mohli osobně setkat:

<i>Období</i>	<i>Jméno</i>
1922–1962	<i>páter František Kobzinek, biskupský rada</i>
1962–1997	<i>páter František Polák</i>
1997–2003	<i>páter Tomáš Prnka, farář ve Křtinách</i>
1997–1998	<i>páter Václav Novák, kaplan ve Křtinách</i>
1998–2001	<i>páter Pavel Buchta, kaplan ve Křtinách</i>
2001–2002	<i>páter Jiří Ochman, kaplan ve Křtinách</i>
2002–2003	<i>Ing. P. Kopeček, Th. D., výpomocný kněz ve Křtinách a odborný asistent na TF University Palackého v Olomouci</i>
2003–2008	<i>páter Pavel Novotný</i>
2008–2013	<i>páter Jiří Paleček</i>
2013	<i>PhDr. ThLic. Ing. Jaroslav Filka, farář v Bílovicích nad Svitavou a odborný asistent na TF University Palackého v Olomouci</i>

1. Historie a současnost

1.5. Hřbitov

Farní hřbitov pro babickou farnost byl zřízen u kostela a sloužil pro celou farnost. Konaly se tu tedy řádné pohřby i pro zemřelé občany Kanic a Řícmanic. Kromě stávajícího hřbitova kolem farního kostela byly zřizovány morové či choleroové hřbitovy v době epidemií, kdy stávající hřbitov nestačil. V Kanicích byl choleroový hřbitov zřízen a posvěcen v roce 1831 v části Kocholky, v téže roce byly choleroové hřbitovy zřízeny i v Babicích a Řícmanicích. Na babickém choleroovém hřbitově byli pochováni i někteří obyvatelé Kanic.

Ve dvacátých letech minulého století přestal stávající hřbitov kolem kostela v Babicích postačovat potřebám celé farnosti. Kostelní výbor se v roce 1925 usnesl, že je třeba hledat řešení nevyhovující situace. Iniciativy se zkraje ujala obec Řícmanice, která začala hledat vhodný pozemek pro zřízení hřbitova. Po dohodě s obcí Kanice byl v roce 1936 zřízen nový hřbitov na půl cestě mezi oběma obcemi. Obec Řícmanice věnovala pro tento účel pozemek, obec Kanice uhradila vybudování hřbitovní zdi a oplocení. Prvním občanem Kanic zde pochovaným byla paní Anna Rouchalová.

Hřbitov

1.6. Znak a prapor obce

V letech 2002 a 2003 se zastupitelstvo obce Kanice věnovalo návrhu znaku a praporu obce. Do hodnocení návrhů zastupitelstva a heraldika pana Pavla Vrby z Viničných Šumic

1. Historie a současnost

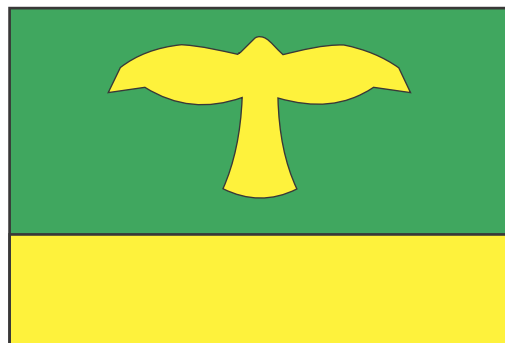
byli občané zapojeni formou ankety. Právě na základě jednoho z návrhů občanů došlo k úpravě navržené varianty a zastupitelstvo rozhodlo o této podobě znaku a praporu obce Kanice.

Znak obce: na zeleném poli, symbolizujícím zelenou barvu okolních lesů, je v dolní části umístěn zkřížený zlatý kopáč a palice, znázorňující těžbu vápence v historii naší obce a v horní části štítu je zlatá silueta vzhůru letícího káněte. Přesto, že jsme pátrali v archívech i v historických dokumentech, nepodařilo se nalézt souvislost v pojmenování naší obce s nějakým symbolem. V historických dokumentech je uváděn název obce „Kanitz“. Nynější symbol káněte vychází z novodobé pověsti, podle které se v dávných dobách domlouvali návštěvníci a obchodníci směřující do naší obce, že jdou do údolí, kde létá hodně dravců, zejména káňat, že jdou do údolí káňat, do Kanic.

Prapor obce: na horním ležatém zeleném pásu o šířce 2/3 je zlatá silueta nahoru letícího káněte, spodní ležatý pruh o šířce 1/3 je zlatý.

Obec má ve své staleté historii poprvé svůj znak a prapor, které nahradily jako symboly obce dva druhy historických pečeti.

Parlament České republiky schválil dne 7. října 2003 Rozhodnutí předsedy Poslanecké sněmovny č. 30 o udělení znaku a praporu obci Kanice a zástupci obce Kanice, starosta Ing. Vladimír Kalivoda a místostarosta pan Lukáš Láník, převzali dne 5. února 2004 v Parlamentu České republiky od předsedy Poslanecké sněmovny pana Lubomíra Zaorálka doklad o udělení znaku a praporu naší obce.

1. Historie a současnost

1.7. Partnerství obcí Spillern a Kanice

Obecní zastupitelstvo v Kanicích započalo s partnerskými vztahy s obcí Spillern v Dolním Rakousku, ležící nedaleko Stockerau, v roce 1992. Tehdy se podařilo zajistit kontakt a provést první návštěvu. Mnohé zahraniční zkušenosti byly převzaty při znovuoobnovení samosprávy obce po roce 1990. Jednalo se o likvidaci odpadních vod, řešení odpadového hospodářství, dětská hřiště a podobně.

Dolnorakouská obec Spillern byla v roce 2003 za svůj rozvoj povýšena na trhovou obec. Je zde vidět velká podoba s naší obcí v tom, že Spillern leží blízko velkoměsta, asi 25 km od Vídně. Obdobně je na tom obec Kanice, která leží 15 km od Brna. Tyto skutečnosti umožňují značný rozvoj obou obcí.

Vztahy mezi členy obou zastupitelstev a mezi zástupci obou obcí jsou nadstandardní a během let se ještě prohloubily. Při vzájemných návštěvách nejen čerpáme zkušenosti, ale jsme v mnohém i inspirací pro naše přátele ze Spillernu.

Po tomto mnohaletém přátelství rozhodla v roce 2003 zastupitelstva obou obcí sjednat dohodu a uzavřít „Listinu o partnerství“. K podpisu „Listiny“ došlo při slavnostním shromáždění v trhově obci Spillern dne 4. října 2003 za přítomnosti jak široké veřejnosti, tak i vzácných hostů. Za Dolní Rakousko byl mimo jiné přítomen zemský hejtman Dr. Erwin Pröll a za naši republiku, za Senát Parlamentu České republiky, se zúčastnil pan senátor Ing. Ivo Bárek. Podpis „Listiny o partnerství“ nás zavazuje k dalšímu rozvoji vzájemného porozumění a přátelství jak mezi zástupci obou obcí tak i mezi našimi národy. Naše partnerství tak bylo a je jedním z krůčků na cestě ke spojení Evropy.

Centrum obce Spillernu

1. Historie a současnost

Listina o partnerství 2003

Občané Spillernu v Kanicích

Doc. Dr. Karl Sablik na kanických hodech

Společné foto před novým úřadem ve Spillernu

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

2.1. Pozemky

Katastr obce Kanice je velmi rozlehlý a sahá od vlastní zastavěné části obce na jihovýchodě až k Velké Klajdovce u Brna. Vrací se nad údolím řeky Svitavy a kolem potoka Ušakova nad Řícmanice a kolem kanického koupaliště zpět. Jeho celková výměra je nyní 823 ha.

Vlastní zastavěná plocha obce a přilehlé pozemky byly původně malé. Kolem osmnácti domů v roce 1750 je rozloha orných polí přibližně 174 měřic, 9 měřic zahrad, 18 měřic pastvin, 22 měřic lesa, 6 měřic pustých a louky na sena a otavu. Z této výměry jsou obecním jménem pastviny a les.

Trati se jmenují V Kaničkách, Čertorije (Čertolije), Noviny, Hranice, Ubecko, Na Březinsku, Jesení, Za Jezerem, V Křtinsku, Záhumení, Buková, Soudník (Soudničky), Prskov, Lávečné. Dle popisu z 18. století ještě pole: V Hlavách, V Hlavičném, Nad Hlavičným a louky: Smolničky, V Kaničkách, Krošina a další.

Lesy nesou jména: Šumbera, Cvilina, Roviny, Hradisko, Kerhádky, Valchov, Obůrky, Hády a Skalky.

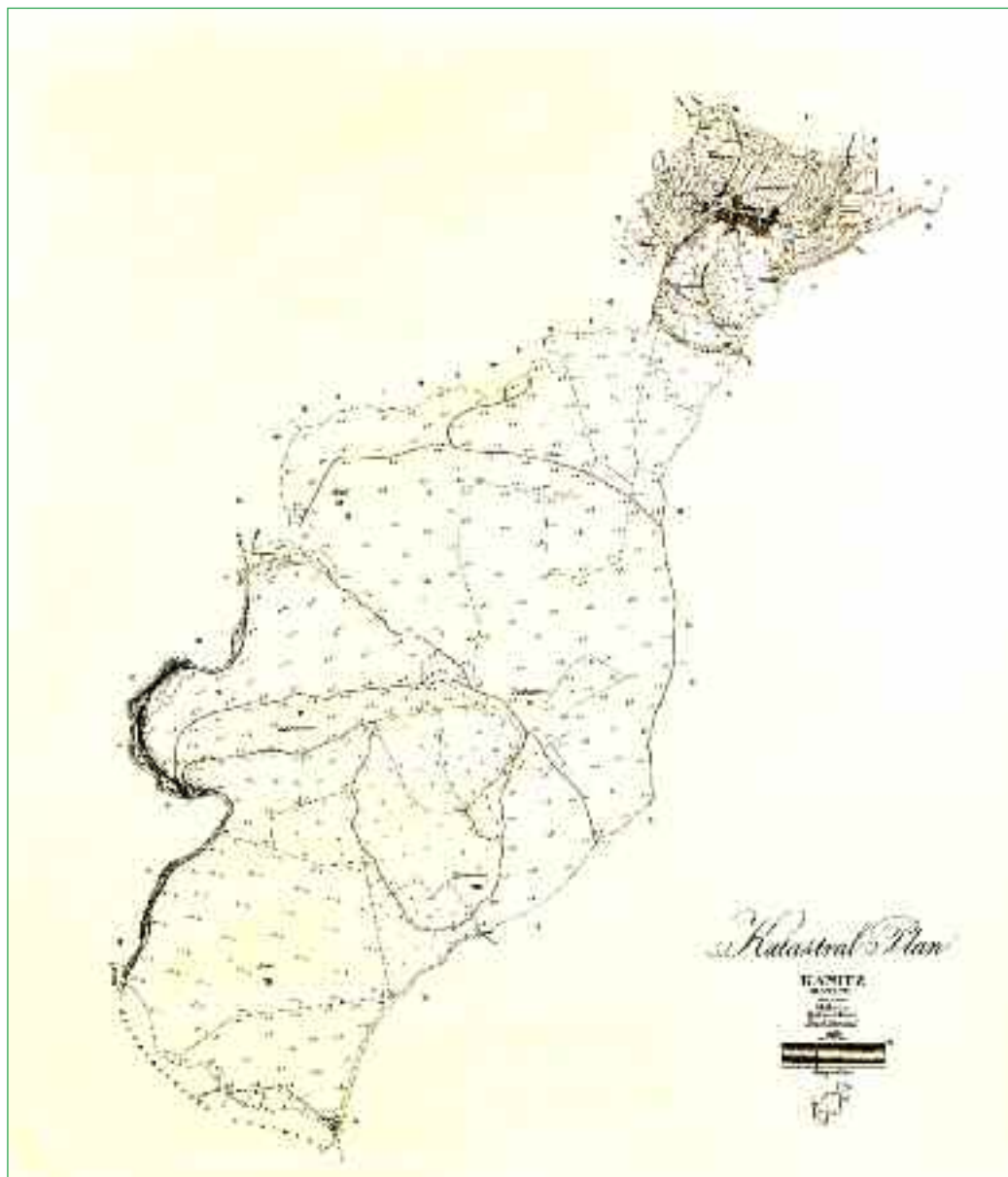
O lesy v kanickém katastru se staral správce polesí, který měl myslivnu v Palackého údolí v Bílovicích (dnešní Myslivna Lišky Bystroušky) za restaurací Sokolovna. I toto území patřilo do katastru kanického, a to do roku 1924. Pak přešlo do majetku Bílovic nad Svitavou.

Po postavení železniční trati, jejíž část mezi Bílovicemi a Obřany vedla i po kanickém katastru, měla obec výdaje na zajištění a pohřbení lidí z železničních neštěstí, ke kterým se nikdo nehlásil.

Další část kanického katastru se prodala obci Řícmanice koncem dvacátých let 19. století na přání obyvatel nově vystavěných domů v části Na Vyhlídce.

V roce 1962 obec Kanice prodala městu Brnu nejvzdálenější část katastru s hostincem Na Klajdovce a vedlejší hájenku, avšak zahrada hájenky náleží i nadále kanickému katastru.

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

Mapa původního katastru z roku 1826

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

Nyní je k 31. prosince 2014 v majetku obce celkem 195 533 m² pozemků, z toho 105 033 m² lesních pozemků, 9 384 m² orné půdy, 15 000 m² trvalého travního porostu, 1 527 m² zahrad, 61 424 m² ostatní plochy a 3 165 m² zastavěné plochy.

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

2.2. Zvonička č. p. 22

První zmínka o domu č. p. 22 je v kupní smlouvě mezi Františkem Křivonoškou, hostinským v Kanicích a Františkem a Terezií Hamlovými z roku 1890, kde se uvádí, že v roce 1875 se od domku čís. 22 oddělila část domu, odpovídající dnešnímu č. p. 53, ale toto bylo knihovně nepřípsáno a kupní smlouvou ze 14. října

1890 se tento převod zaknihoval. Ve smlouvě je také uvedeno, že č. p. 53 již bylo v katastru vyznačeno. Dá se dovozovat, že i zbývající část st. parc. 13, odpovídající nynějšímu domu č. p. 54, byla původně součástí jediného domu s č. p. 22. Dům č. p. 22 tedy existoval podle citovaných dokumentů již v roce 1875.

Ve výpisu z Pozemkové knihy, v seznamu č. I, veř. statek, k. ú. Kanice je v Kn. vl. č. 24 uvedeno, že pro dům č. p. 22 obytná budova na stavební parcele č. 13 se vkládá vlastnické právo pro obec Kanice. Rok vložení vlastnického práva není uveden, proto lze usuzovat, že jde o historický majetek obce z 19. století.

Podle vyprávění pamětníků v č. p. 22 bývala obecní pastouška, poštovna, knihovna a byt. MNV byl v č. p. 22 do roku 1964.

V dokumentech MNV Kanice je uvedeno, že v roce 1983 byla na objektu zvonice v akci Z provedena generální oprava. Objekt byl tehdy nazýván jako stará poštovna. Při tom došlo k přístavbě k původní budově. Přístavba obsahovala chodbu přístupnou z Malé strany a novou místnost mezi stávající budovou a starou hasičkou. V roce 1990 byla ve staré části vybetonována podlaha a přístavba z roku 1983, až doposud v hrubé stavbě, byla stavebně dokončena, byl proveden rozvod elektro. Zvonička č. p. 22 začala být využívána jako klubovna Junáků a to až do roku 1991, kdy Junáci přešli do klubovny na hasičské zbrojnici č. p. 165. Od roku 1992 byla Zvonička č. p. 22 obcí pronajímána pro provozování služeb jako poštovna, sběrna prádla a prodejna smíšeného zboží.

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

V roce 1996 byl objekt přestavěn na byt a od roku 1997 do 1999 byl pronajat na bydlení zubní lékařce, působící v ordinaci v Kanicích. Od roku 1999 zde byla opět prodejna potravin a smíšeného zboží a od konce roku 2000 dodnes je zde provozována hostinská činnost, protože hospoda v č. p. 5 na návsi je již zavřená a není naděje na její obnovu.

Ve střeše objektu je konstrukce zvonice se zvonem, který byl nejprve obsluhován zvoníkem do roku 1994 ručně a od roku 2005 bylo zřízeno s nákladem 32 930 Kč automatické zvonění. Zvon podle tradice vyzvání ráno, v poledne a večer a v pátek v 15.00 hodin. Podle posledního zvoníka byl občané pojmenován zvon Karel.

Podle dochované fotografie bývala původní zvonička v předzahrádce domu č. p. 4. Podle pamětníků došlo k přemístění zvonu na střechu domu č. p. 22, který je situován přes silnici proti původnímu umístění a kde byl dříve umístěn obecní úřad, nejspíše v roce 1932, kdy začal zvonit první zvoník Václav Hloušek. Obecní kronika je v tomto směru na údaje skoupá. Původní zvon byl pravděpodobně zrekvírován během I. světové války a současný zvon je válečná náhrada se znakem zkřížených mečů, odlitá z oceli v továrně Ignác Štorek. Jde o světoznámou strojírnou, kde vznikly první Kaplanovy turbíny, po II. světové válce byla přejmenována na Šmeralovy závody.

V kronice jsou uvedeni dva zvoníci. Prvním byl pan Václav Hloušek, pro malý vzrůst přezdívaný „Václavíček“. Zvonil od roku 1932 a zemřel roku 1941.

Druhým a posledním zvoníkem byl pan Karel Hrazdíra, přezdívaný Karel Baldrman – podle jména druhého otce, první otec mu zemřel ve válce. Narodil se 16. 1. 1917 v Kanicích č. p. 8. Zvoníkem byl jmenován zastupitelstvem obce v roce 1941 a zvonil až do června roku 1994. Od té doby zvon mlčel.

V roce 2005 byl zvon opatřen novým uložením a novým pohonem s lineárním elektromotorem. Obnovu zvonění iniciovala paní Aloisie Sehnalová ve věku 93 let a přispěla na ni značnou částkou. Příspěvky poskytli i další občané. Zvonění je ovládáno programovatelnými hodinami s přijímačem signálu DCF. Podle začátku zvonění je tedy možno seřizovat si hodinky. V pracovní dny se zvoní v 6.00, 12.00 a 19.00, v pátek navíc i v 15.00. V sobotu a neděli je ranní zvonění posunuto na 7.00.

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

Zvonička č. p. 22 – šedesátá léta 19. století

Zvonička č. p. 22 – 2009

Karel Hrazdírka - zvoník

Úprava zvonu na automatické zvonění

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

2.3. Zdravotní středisko č. p. 44

Budova pochází z roku 1872 a byla v průběhu času využívána jako škola a byt řídícího učitele. V roce 1947 zde byla v levé polovině objektu provedena přestavba na mateřskou školu s nákladem 10 000 Kčs. Ve druhé polovině objektu byl od roku 1964 MNV, který se sem přestěhoval ze Zvoničky č. p. 22.

Po ukončení provozu mateřské školy v osmdesátých letech minulého století z hygienických důvodů byla v roce 1990 levá část objektu, ve které zůstalo staré vybavení školky, využívána jako klubovna Junáků, dívčího oddílu. V pravé přední části objektu byly před rokem 1990 místnosti MNV a za nimi v zadní části objektu byla od roku 1988 místnost Klubu důchodců. Od roku 1990 zde Klub důchodců působil dále a v místnosti MNV se usídlil obecní úřad. V roce 1995 se úřad i Klub důchodců přestěhoval do nových prostor ve vedlejším zrekonstruovaném objektu č. p. 76 a zde proběhla kompletní stavební rekonstrukce a přestavba s nákladem 803 000 Kč. Od roku 1996 byla v objektu č. p. 44 zprovozněna v levé části ordinace praktického lékaře a pediatra a v pravé části ordinace stomatologa. V pronájmu zde praktický lékař a stomatolog ordinuje dodnes. Ordinace stomatologa je vybavena na velmi dobré úrovni vč. RTG.

Budova staré školy č. p. 44 z roku 1956 - nyní zdravotní středisko

Budova zdravotního střediska před rokem 2004

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

2.4. Obecní úřad č. p. 76 (bývalá obecná škola)

Dle zápisů ve staré protokolní knize obecního výboru v Kanicích byla škola v Kanicích založena v roce 1904. Škola, nynější č. p. 76, byla posvěcena v neděli 11. září 1914 a správcem školy byl Josef Černocký. Vyučovalo se v 1. až 5. postupném ročníku. 15. května 1945 založil nejstarší dochovanou školní kroniku řídící učitel Jan Buriánek. Starší písemnosti byly zničeny válečným tažením, když 16. dubna 1945 obsadili němečtí vojáci celou školní budovu. Roztrhali všechny knihy, úřední knihy a skoro všechny úřední listiny. Řídící učitel nebyl do budovy školy vůbec vpuštěn. Pobýtem Němců ve škole utrpěla celá školní budova, byly poškozeny všechny učební pomůcky. 12. května 1945 bylo opět ve škole zahájeno pravidelné vyučování v Československé republice. V roce 1951 byla provedena instalace elektrického osvětlení. Od školního roku 1978–1979 zde byla umístěna místní lidová knihovna a později školní dílny. Topilo se zde v litinových kamnech koksem.

Budov staré školy č. p. 76

V roce 1994 byla provedena kompletní přestavba budovy a od roku 1995 zde byl zřízen obecní úřad s knihovnou, která slouží i jako zasedací místnost, dále zde bylo zřízeno zázemí pro Klub důchodců a poštovní středisko. Náklad činil 1 400 000 Kč a byl zajištěn úvěrem u České spořitelny, a. s. Okolí budovy bylo v roce 1996–1997 upraveno a vzniklo zde dětské hřiště, parkoviště a park s obnoveným pomníkem TGM. Náklad činil 1 344 000 Kč. Vzniklo zde nové obecní centrum, které je dodnes účelně využíváno.

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

2.5 Pomník T. G. Masaryka

Jak již bylo uvedeno v kapitole o historii Kanic, tak 10 let po vzniku Československé republiky, tj. v roce 1928, vznikla myšlenka na vybudování pomníku padlým během I. světové války. V kronice je také označen jako pomník národního osvobození. Popud k postavení pomníku vyšel z řad členů Sokola, k nimž se přidalo obecní zastupitelstvo, sbor dobrovolných hasičů a organizace politických stran národních socialistů a sociálních demokratů a byl vytvořen přípravný výbor pod vedením učitele Evžena Viktorína.

Výbor vybral návrh pomníku, jehož dominantní částí je poprsí prezidenta Tomáše Garrique Masaryka a pod ním střežící český lev. Dne 28. října 1928 byl slavnostně položen základní kámen. Pro pomník bylo vybráno místo ve středu vesnice na návsi (v místě dnešního parkoviště). Pomník dle návrhu vytesal z pískovce akademický sochař pan Břetislav Kadlčík za částku 11 500 Kč.

Během výstavby dne 30. dubna 1929 byla uložena do základů Pamětní listina, kterou sestavil kronikář Evžen Viktorín, dále Sběrací listiny na úhradu nákladů na pomník, data o velikosti obce a počtu obyvatel a noviny z toho dne. Citujeme celé znění Pamětní listiny, které se zachovalo pouze v kronice: „Ukládajíce tuto listinu do nitra pomníku při jeho stavbě dne 30. dubna 1929 před jeho odhalením, nemůžeme bohužel podati budoucím zprávu o průběhu slavnosti odhalení, ale doufáme, že stane se dostaveníčkem nejen všeho zdejšího občanstva, nýbrž i občanstva celého širokého okolí, které svou hojnou účastí přijde vzdát nejen poctu našim ve válce padlým spoluobčanům, ale také všem ostatním, kteří pro naše osvobození pracovali, bojovali, trpěli a umírali, jmenovitě pak, aby projevíli neobmezenou úctu, lásku a vděčnost nejzasloužilejšímu vůdci naší národní revoluce a prvnímu presidentu republiky Československé dr. Tomáši G. Masarykovi. Chceme tak viditelným památníkem našeho národního osvobození dokázati i příštím pokolením, že opravdu vážili jsme si všech těch, kteří dovedli bez ohledu na svůj osobní prospěch za nejtěžších podmínek a obětí pracovati ve prospěch celého našeho milého národa československého. Vzkazujeme vám, kteří budete po dlouhých letech kdy, nás tu již dávno

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

Pomník T. G. Masaryka na návsi

Desky se jmény padlých

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

nebude, někdy čísti tuto listinu, náš upřímný pozdrav z minulosti, k němuž připojujeme vroucí přání, byste i Vy dále pracovali svorně na základech námi započatých k upevnění našeho samostatného státu, by se snad nikdy Vaší vinou nevrátily neblahé doby, jež musel národ prožívat v minulosti. Práci Vaší na slavné budoucnosti našeho milého národa voláme upřímně: „Na zdar!“.

Slavnostní odhalení pomníku se konalo dne 19. května 1929. Jak si přál kronikář, účast byla hojná. Hlavní projev pronesl starosta města Brna pan Karel Tomeš. Ze slavnosti byl panu prezidentovi zaslán dopis podepsaný všemi zúčastněnými.

Náves s pomníkem se stala místem, kde se shromažďovala celá obec při slavnostních příležitostech. K pomníku se také při těchto slavnostech a při výročí 28. října pokládaly květiny a věnečky.

Pomník je vysoký asi 4 m. Na hlavním pískovcovém podstavci stojí busta T. G. Masaryka. Pod ním, na „skalinách“, je umístěn lev. Na přední straně podstavce pod bustou je vytesán nápis v tomto znění: „Národa tvého junácký květ v cizáckých službách potupně mřel“.

Na levém i pravém boku hlavního podstavce byly vloženy dvě desky se jmény padlých v letech 1914–1919. Jedná se o tyto kanické rodáky a občany:

- František Blatný – narozen v roce 1888, ženatý, soustružník dřeva, posledně bytem v Bílovicích, raněn na ruské frontě, zemřel ve Vídni, kde je pochován
- František Hrazdíra – narozen v roce 1886 v Proseči, ženatý, tovární dělník, bytem Kanice 8, raněn koncem války při ústupu 108. pluku z italské fronty, zemřel v nemocnici v Korutanech
- Robert Kalousek – narozen v roce 1889, svobodný, učitel v Ochozi, bytem Kanice 18, padl na italské frontě a tam je i pochován
- Jan Kartous – narozen v roce 1884, ženatý, zámečník, posledně bytem ve Křtinách, neznámý na ruské frontě
- Karel Kočí – narozen v roce 1889, ženatý, soukromý úředník, posledně bytem v Bílovicích, zemřel v nemocnici v Černovicích a tam je i pochován

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

- František Křenek – narozen v roce 1883, svobodný, tovární dělník, bytem Kanice 34, raněn na italské frontě, zemřel v nemocnici ve Štýrsku, kde je i pochován
- František Kříčka – narozen v roce 1895, svobodný, dělník, bytem Kanice 69, zemřel na válečné útrapy v roce 1919 v Kanicích, pochován na hřbitově v Babicích
- František Marvánek – narozen v roce 1880 v Kanicích 8, ženatý, hospodářský správce, poselndě bytem na Orlíku v Čechách, padl na ruské frontě v roce 1914 a tam je i pochován
- Václav Švehla – narozen v roce 1882, ženatý, obuvník, bytem Kanice 46, padl na ruské frontě v roce 1915 a je tam i pochován
- Jan Veis – narozen v roce 1887, ženatý, tovární dělník, padl na ruské frontě v roce 1916 a je tam i pohřben.

Nápis na pomníku

K pomníku byly vysazeny dvě lípy a okolo stál kamenný obrubník a nízký plůtek. Na tomto místě byl pomník přibližně do roku 1943, kdy byl rozebrán a odstraněn z návsi a schován za školou (dnes budova obecního úřadu). Tam zůstal do doby, kdy podstavec a skalisko byly použity při stavbě opěrné zdi za dnešním zdravotním střediskem, lev byl přestěhován na Chocholky k pískovně a busta po té, co se po ní šplhající chlapci dívali oknem na cvičící děvčata ve třídě, někam zmizela. Jedna z lip přežila přesazení a dodnes roste, řezaná na babku, na chodníku pod nynějším obecním úřadem. O tom, zda někdo našel výše zmíněný Pamětní list a další do základů vložené doklady, není dodnes žádná informace.

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

Pro pomník nastalo nečekané vzkříšení v roce 1993. V tomto a dalším roce byl při opravě budov nynějšího zdravotního střediska a obecního úřadu a jeho okolí nalezen zazděný podstavec (1994) a vedle vchodu na úřad asi půl metru pod povrchem vlastní pískovcová busta (1993). Na opravách pracovali stavební dělníci z Ukrajiny, kteří po nálezu příběhli na obecní úřad a vystrašili tehdejší sekretářku paní Zdenku Hlouškovou z Ochozi slovy „*My vykopáli čelavěka*“. A aby toho nebylo málo, tak dodali „*My dumali, što éto Lenin*.“

Oprava hlavy T. G. M. před rokem 2004

Obecní zastupitelstvo v roce 1996 rozhodlo o opravě celého pomníku a pro nové umístění vybralo terasovité prostranství vpravo před vchodem na obecní úřad. Koncem roku 1997 byla podepsána smlouva na rekonstrukci pomníku s kamenosochařem Martinem Růžičkou z Omic. Ten si jednotlivé díly odvezl a po prozkoumání stavu poškození navrhnul vytesat nového lva. Tuto práci vykonal student sochařství pan Kyselka. Bustu zrekonstruoval akademický malíř a restaurátor pan Václav Holoubek z Babic nad Svitavou. Celá obnova a umístění pomníku na nové místo stála 146 506,90 Kč. Pískovcová dlažba byla dodána sponzorsky.

Slavnostní odhalení obnoveného pomníku proběhlo 28. října 1998 v rámci oslav osmdesáti letého výročí založení republiky.

Od roku 2008 je pořádána vždy k výročí republiky Sborem dobrovolných hasičů Masarykova vatra. Při této příležitosti se u pomníku T. G. Masaryka sejdou všichni účastníci a po vzpomínkovém projevu, položení květin a zapálení svíček odchází průvod s lampiony na Bukovou, kde slavnost pokračuje a je zapálена vatra. Zúčastňuje se 150 až 200 lidí, kteří po slavnosti a při občerstvení z hasičské polní kuchyně mezi sebou pobesedují.

Jediné, co zbývá ještě u obnoveného pomníku dodělat, je osazení bočních desek se jmény deseti padlých. Desky byly nalezeny na půdě obecního úřadu, kde jsou doteď a čekají na úpravu a osazení.

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

Současná podoba pomníku

Lev na cestách

Usazení pomníku před obecní úřad

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

2.6. Koupaliště č. p. 125

Celkový pohled na koupaliště v třicátých letech

Návrh na výstavbu koupaliště byl na zastupitelstvu schválen 22. července 1928. Bylo vybráno místo v tzv. Kaničkách, pozemky byly od soukromníků vykoupeny nebo vyměněny za obecní pozemky. Stavba byla zahájena v roce 1928 a dokončena v roce 1929. Původní plánovaný rozpočet byl 130 000 Kč. Stavba byla 29. dubna 1929 zadána firmě Ing. Jindřich Grubr za

118 250 Kč s termínem otevření 30. června 1929. Termín byl dodržen a ten den bylo slavnostní otevření jednoho v té době z největších koupališť na Moravě. Vedle koupaliště směrem k potoku Časnýř byly dřevěné kabiny a za bazénem uprostřed hřiště dřevěná krytá veranda s prozatímním výčepem. V roce 1931 byl postaven zděný výčep s lednicí, který si najal na 6 let hostinský Alois Luner. Součástí koupaliště byla i kuželna.

Přítok vody do bazénů byl z Kanického potoka a dole u zastávky byla čistička vody, která byla trubkami vedena napříč loukou až do bazénu. Později byla instalována další čistička a to sedimentační tříkomorová koksová čistička.

V roce 1932 byly postaveny zděné záchody v hodnotě 7 839 Kč.

Návštěvnost zejména v prvních letech byla v pěkných dnech i přes 2 000 lidí denně. Později klesala z důvodů výstavby dalších koupališť v okolí – dvě koupaliště

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

Původní restaurace a dřevěná krytá veranda

Osvěžení na koupališti

Chatová oblast Havaj

Pokladna u koupaliště, pan Viktor Blažík

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

v Řícmanicích a další ve Křtinách, Líšni a Horákově. Také zasáhly ekonomické dopady hospodářské krize a nezaměstnanost. I tak ale Kanické koupaliště prosperovalo.

Při stavbě Brněnské přehrady v letech 1937–1939 byly majitelům chat v okolí řeky Svratky nabídnuty jiné pozemky k přestavbě chat, mimo jiné i za Kanickým koupalištěm. Část majitelů si své chaty do této oblasti přesunula, převážně ale na Ochozský katastr. Tam vznikla osada „Havaj“. V tomto období bylo za koupalištěm asi čtyřicet chat. Mezi nejstarší chataře patřili Jarošovi, Šestákovi, Vohralíkovi, Bouškovi, Kvapilíkovi a další. Bývali na chatách každou volnou chvíli, účastnili se veřejného života v Kanicích, některé rodiny se přátelili. Stali se součástí Kanic.

Po válce přijíždějí na koupaliště lidé z Brna v celých skupinách, převážně na kolech. Za koupalištěm na hřišti bývaly turnaje ve volejbalu a fotbalové zápasy. Jezdili sem trénovat boxeři – zápasníci.

Hospodaření koupaliště v roce 1947: příjem 29 561,50 Kč, výdej 12 331,50 Kč. Čistý zisk činil 17 270 Kč. Nad dřívějším skladem ledu v budově č. p. 125, zvaném lednice, byla provedena přestavba bytu na 2+1 nákladem 28 000 Kč. Hostinský Kříž zde již není.

V roce 1949 bylo na koupaliště zavedeno elektrické vedení od domu Ant. Ševčíka (dnes poslední dům v Kanicích napravo směrem na Řícmanice – nynější majitel L. Neužil č. p. 103)

26. června 1950 bylo koupaliště předáno Komunálnímu podniku Brno-venkov. V roce 1966 byla provedena oprava koupaliště – kabin a plotu.

V letech 1969–1970 bylo v plánu na pozemcích za koupalištěm postavit autokemp s dvaceti chatami. Z důvodů hygienických podmínek byl však oficiální provoz koupaliště zastaven a k výstavbě autokempu nedošlo. V roce 1978 byly pozemky odprodány na stavby chat.

V roce 1983 byla provedena oprava budovy, pomáhali i chataři. V roce 1986 byly Kanice integrovány pod MNV Bílovice n. Sv. a vznikl záměr uvedení koupaliště do provozu pod drobnou provozovnou MNV Bílovice n. Sv. K sálu restaurace naproti staré budovy č. p. 125 byla přistavěna kuchyň a sociální zázemí. Po roce 1990 byl areál pronajat a koupaliště bylo možno několik let neoficiálně využívat. Fungovala zde sezónní restaurace zejména pro chataře a výletníky.

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

V roce 1994 bylo koupaliště prodáno Petru Jurzovi, který zde ještě několik let provozoval restauraci než je prodal Václavu Pěňčíkovi, který svůj záměr přestavby na velký sportovní areál už nikdy neuskutečnil. Koupaliště je tedy dodnes bez naděje na obnovu mimo provoz z důvodu nerentability.

Koupaliště v devadesátých letech

Koupaliště v devadesátých letech

2.7. Hasičská zbrojnice č. p. 165

Nejprve bývalo na Malé straně vedle Zvoničky č. p. 22 hasičské skladiště, kterému se dnes říká stará hasička. Toto skladiště pro koněspřežní stříkačku bylo postaveno v roce 1893 a sloužilo svému účelu do roku 1968. Skladiště změnilo v roce 1990 majitele. Objekt byl ještě před nastolením nových pořádků po tzv. sametové revoluci prodán za 3 500 Kč do soukromého vlastnictví. V roce 2005 objekt staré hasičky odkoupila obec zpět za 158 814 Kč a využívá jej SDH jako garáž pro přívěs na převoz koněspřežní stříkačky a jako sklad.

V roce 1966 byla svépomocí započata stavba hasičské zbrojnice. Hlavním iniciátorem byl Alois Luner č. p. 1. Nová zbrojnice byla daná do užívání 27. října 1968. Nebyly zde prováděny podstatné změny až do přelomu let 1997–1998, kdy obec začala s opravami

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

Začátek výstavby hasičské zbrojnice rok 1966

Pokračování výstavby hasičské zbrojnice

Dokončená budova hasičské zbrojnice rok 1968

Původní skladiště hasičské zbrojnice po opravě - Malá Strana

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

této hasičské zbrojnice. Do zbrojnice je zaveden vodovod, telefon, je provedeno plynové vytápění, splachovací toaleta a je vybudována žumpa v celkovém nákladu 150 000 Kč. V letech 2001–2002 je dozadu za garáž hasičská zbrojnice rozšířena o přístavbu nákladem 469 000 Kč. Garáž zbrojnice se tak zvětšila a je zde již možné zaparkovat cisternu na podvozku TATRA 138. V roce 2010 byla pořízena cisterna na podvozku TATRA 815 a v tomtéž roce se pro toto vozidlo stavebně upravila výška vjezdu do garáže nákladem 146 650 Kč.

Hasičská zbrojnice č. p. 165 v roce 2009

2.8. Základní škola a Mateřská škola č. p. 135

Stavba tzv. nové základní školy byla zahájena v roce 1959 a byla otevřena dne 4. února 1961. Celkový náklad na stavbu byl 2 159 000 Kčs. Škola byla postavena pro děti nejen

Výuka ve třídě

z obce Kanice, ale i pro děti z obcí Ochoz u Brna, Babice nad Svitavou a Řícmanice. Budova byla určena pro žáky 6.–9. ročníku. Škola byla postavena na přání uvedených obcí, aby bylo zamezeno směnnému vyučování. Vyučování zde bylo započato 17. dubna 1961. Vyučování 1.–5. ročníku probíhalo v budově staré školy – dnes Obecní úřad č. p. 76. Tak vznikla ZDŠ v Kanicích. Od školního roku 1978–1979 byla výuka ve staré škole č. p. 76 ukončena, byly zde nadále jen

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

Budova základní školy č. p. 135

dílny a knihovna. Od školního roku 2005–2006 byla poprvé v Kanicích zahájena výuka 1. třídy a to v základní škole č. p. 135.

Součástí školy je školní jídelna, jejíž provoz byl zahájen 17. září 1984. Jídelna a kuchyně byly zřízeny v přízemí školy. Kapacita jídelny je 40 míst. Sklad potravin byl vybudován ze tří místností skleníku, kde je také umístěna škrabka na brambory. Kuchyně zajišťuje stravování žáků a zaměstnanců školy. V rámci doplňkové činnosti vaří pro starší

a nepohyblivé občany v Kanicích. Od března 2008 připravuje také svačinky a obědy pro MŠ Řícmanice. Od září 2011 připravují paní kuchařky svačinky a obědy i pro Mateřskou školkou v Kanicích. V roce 2014 bylo zařízení kuchyně z podstatné části vyměněno nákladem 346 358 Kč.

Další součástí školy je školní družina. Ta byla zřízena ve školním roce 1986–1987 pouze pro odpolední provoz pro děti z Kanic, Ochozi u Brna a Babic a fungovala do roku 1991, kdy byla pro malý počet zájemců zrušena. Školní družina byla znovu obnovena 1. září 1997 pro žáky z Kanic a z Babic nad Svitavou. Funguje dodnes a je o ni velký zájem.

Budova základní školy č. p. 135 nebyla do roku 1990 téměř vůbec opravována či udržována. Po roce 1990 byly po více jak čtyřiceti letech provozu školy provedeny velice zásadní opravy. Zejména to byla výměna střešního pláště, výměna všech (více

Budova ZŠ po opravě v roce 2007

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

Pohledy do školy

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

jak 150 ks) oken, výměna topení, plynová kotelna, zateplení fasády i střechy a v roce 2014 až 2015 zřízení odborných učeben v půdním prostoru. Investiční náklady na tyto práce činily od roku 1990 do roku 2015 celkem 25 557 369 Kč.

Mateřská škola byla původně od roku 1947 v budově nynějšího zdravotního střediska č. p. 44 a byla zde před rokem 1990 zrušena. Nová mateřská škola byla postavena na pozemku vedle hřiště za školou a stala se součástí Základní školy Kanice č. p.135 s jedním ředitelstvím. Nejprve bylo v roce 2011 postaveno 1. oddělení pro 28 dětí, které bylo otevřeno 30. září 2011. 2. oddělení pro dalších 28 dětí bylo postaveno v roce 2012 a otevřeno bylo 3. září 2012. Celková kapacita mateřské školy je 56 dětí. Náklad na I. oddělení činil na stavební práce 5 282 640 Kč, na vybavení 523 730 Kč a na hřiště 271 760 Kč. Náklad na 2. oddělení činil na stavební práce 3 850 467 Kč a na vybavení 529 596 Kč. Z celkového nákladu 10 458 193 Kč si na stavbu mateřské školy vzala obec úvěr u České spořitelny, a. s., ve výši 9 000 000 Kč se splátkováním do září 2019.

Budova MŠ

Interier MŠ - druhé oddělení

2. Obecní budovy, stavby a jiný majetek

2.9. Obchod č. p. 166

Tento obchůdek na návsi vznikl z původní autobusové čekárny ze šedesátých let minulého století, tvořené kamennou zdí plotu hájenky č. p. 6 a zdí restaurace č. p. 5. Dále zde byla přistavěna boční a přední zeď s otvorem pro vstup do čekárny, stavba byla zastřešena eternitovou krytinou. Později v ní byla zřízena poštovna. Po roce 1990 byl objekt několikrát pronajat a stavebně upravován nájemníky na prodejní prostory s různým sortimentem zboží, nejčastěji to byly potraviny a smíšené zboží. Kolem roku 2000 skončil provoz prodejny bývalé Jednoty se smíšeným zbožím č. p. 37, na návsi. Kvůli nedostatečnému zásobování této prodejny potravinami, zajišťovala obec již v minulosti náhradní prodejnu potravin jak ve Zvoničce, tak i v obchůdku č. p. 166. V roce 2013 byla obcí zajištěna přístavba obchůdku, čímž se jeho plocha zdvojnásobila z dřívějších 35 m² na 74 m². Náklady na přístavbu činily 544 017 Kč. Obchod má pronajat a provozuje ho pan Michal Ševčík z Ochozi u Brna.

Dřívější autobusová čekárna a poštovna.

Obchod dnes

3. Školství

V roce 1854 byla zprovozněna škola v domech č. p. 53 a 54, vedle dnešní Zvoničky č. p. 22. Později byla postavena v roce 1872 jednotřídní škola pro 55 až 60 dětí. Dnes je v této budově zdravotní středisko č. p. 44. Od roku 1904 přešla výuka do budovy č. p. 76, nynější obecní úřad. Dle zápisů ve staré protokolní knize obecního výboru v Kanicích byla škola v Kanicích v budově č. p. 76 posvěcena v neděli 11. září 1914 a správcem školy byl tehdy Josef Černocký. Vyučovalo se v 1.–5. postupném ročníku.

Nová školní budova ZŠ v Kanicích č. p. 135 byla otevřena 4. února 1961 pro děti nejen z obce Kanice, ale i pro děti z obcí Ochoz u Brna, Babice nad Svitavou a Řícmanice. Budova byla určena pro žáky 6.–9. ročníku. Škola byla postavena na přání uvedených obcí, aby bylo zamezeno směnnému vyučování. Vyučování zde bylo započato 17. dubna 1961. Celkový náklad na stavbu této budovy byl 2 159 000 Kčs.

V roce 1892 bylo v Kanicích 72 školních dětí. V roce 1905 obec hradila refundace za cestu na vyučování náboženství ve škole a ta byla zvýšena ze 110 Kč na 115 Kč. V roce 1910 byla otevřena druhá třída ve škole.

V roce 1928 byla v Bílovicích n. Sv. zřízena měšťanská škola, kam mohli dobrovolně chodit i kaničtí žáci. Obec podporovala zvýšenou potřebu vzdělávání a propůjčovala

Nejstarší školní fotografie s panem řídícím Černockým

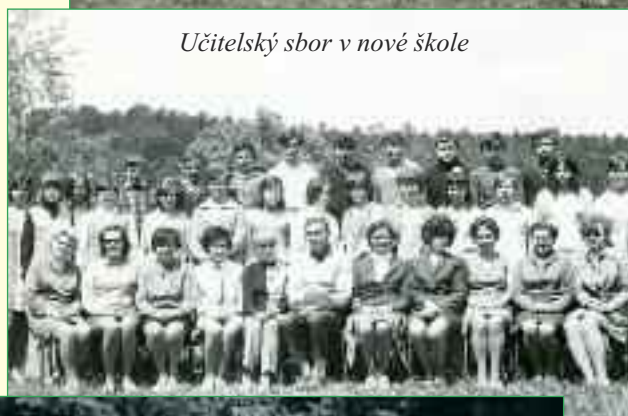
I. třída rok 1920-1921

[illegible]

Vysvědčení z roku 1926

*Děti s panem učitelem Viktorínem a paní učitelkou
Petlachovou rok 1929-1930*

Učiteľský sbor v novej škole

Děti z MŠ s paní učitelkou Šenkýřovou

3. Školství

žákům pomůcky, přispívala rodičům na zápisné a školní radě u měšťanské školy na úhradu potřeb školy. Tím, že starší děti odcházeli do Bílovic, snižuje se počet žáků kanické dvoutřídní školy ve školním roce 1928–1929 na 47. Děti z domů na Vyhliďce chodí do školy v Řícmanicích, z Velké Klajdovky do Líšně.

V roce 1930 byl pořízen nový moderní školní nábytek – stolky a židle od firmy Gustav Baráček z Černé Hory – 1 souprava za 270 Kč, celkem koupeno 28 souprav za 7 500 Kč.

Během války bylo v zimním období přerušováno vyučování kvůli úspoře nákladů na otop, konkrétně od 20. prosince 1941 do 20. ledna 1942 a od 20. února do 4. března 1942.

15. května 1945 založil nejstarší dochovanou školní kroniku řídící učitel Jan Buriánek. Starší písemnosti byly zničeny válečným tažením, když 16. dubna 1945 obsadili němečtí vojáci celou školní budovu. Roztrhali všechny knihy, úřední knihy a skoro všechny úřední listiny. Řídící učitel nebyl do budovy školy vůbec vpuštěn. Pobytem Němců ve škole utrpěla celá školní budova, byly poškozeny všechny učební pomůcky. Dne 12. května 1945 bylo opět ve škole zahájeno pravidelné vyučování.

Od 1. září 1947 byl dostatek dětí na dvojtřídku.

Vyučování 1.–5. ročníku probíhalo v budově staré školy č. p. 76 – dnes obecní úřad. Od 2. pololetí školního roku 1966–1967 byly zavedeny volné sudé soboty na školách. Od školního roku 1968–1969 byly zavedeny na školách volné soboty. Od školního roku 1978 až 1979 vznikla tzv. kooperace škol v 1.–4. ročníku ZDŠ Kanice a 1.–5. ročníku ZŠ v Ochozi u Brna. Podle ní dojížděli žáci 1. až 3. ročníku z Kanic do Ochozi u Brna a žáci 4. ročníku z Ochozi do Kanic. V roce 1979–1980 kooperace škol pokračuje. Podle ní dojíždějí žáci 1., 2., a 3. ročníku z Kanic do Ochozi, žáci 4. ročníku všech okolních škol dojíždějí do Kanic, kde je vyučován 4. ročník v samostatné třídě. Výuka zde tedy probíhala od 4.–9. ročníku. Od školního roku 2005–2006 byla ve škole č. p. 135 poprvé zahájena výuka 1. ročníku a od roku 2008–2009 se již v Kanicích vyučuje všech 9 ročníků. Ve škole č. p. 135 působí ZUŠ Adamov s hudební a taneční výukou.

3. Školství

Od 1. dubna 1947 byla zřízena v obci Kanice mateřská škola pro děti od 3 do 6 let a bylo zde 29 dětí. Školka byla v budově č. p. 44 v učebně, která byla používána jako tělocvična tělovýchovné jednoty Sokol. Koncem srpna 1947 byla z poloviny naturálního bytu správce školy, zřízena učebna pro Mateřskou školu. V osmdesátých letech 19. století zde byla školka zrušena a děti byly od té doby dováženy do školky v Babicích n. Sv. a později do Ochozi u Brna. V září 2011 bylo otevřeno 1. oddělení Mateřské školy v Kanicích v nově postavené budově. Mateřská škola se stala součástí Základní školy Kanice. Tímto došlo ke změně názvu školy na „Základní škola a Mateřská škola Kanice“. Druhé oddělení MŠ bylo otevřeno od září v roce 2012.

Školu v Kanicích řídili:

Josef Černocký	1879–1919	řídící učitel
Evžen Viktorin	1919–1934	řídící učitel
Žofie Petlachová	1934–1935	
František Jíša	1935–1939	
Vladimír Štanc	1939–1943	
Metoděj Talanda	leden 1944–září 1944	
Jan Buriánek	září 1944–březen 1947	řídící učitel
Jan Hrabálek	duben 1947–srpen 1947	
František Koudelka	září 1947–srpen 1950	
Jaroslav Trávníček	září 1950–červen 1981	ředitel
Marie Lázníčková	červenec 1981–červen 1990	ředitelka
Jindra Kyzlinková	červenec 1990–leden 1992	ředitelka
Mgr. Hana Mazancová	únor 1992–2015	ředitelka

4. Spolky

4.1. Čtenářský spolek *Rastislav*, knihovna, divadlo, promítání, kronika

Podle zápisů v obecní kronice je nejstarším spolkem v Kanicích čtenářský spolek „Rastislav“, který měl být založen v roce 1883. Spolková činnost probíhala v místnosti obecního domu č. p. 22 (dnes Zvonička).

Nejstarším dochovaným dokumentem je však na půdě obecního úřadu nalezená Kniha protokolová slovanského čtenářského spolku Rostislav v Kanicích datovaná dnem 19. března 1893. Je podepsaná jednatelem panem Janem Blažíkem a opatřena razítkem Obecní veřejná knihovna v Kanicích n. Sv. První protokol v této knize je sepsán při mimořádné valné hromadě a jednalo se o snížení zápisného pro přistupující členy a povinnost zakoupit při vstupu stanovy spolku a spolkový odznak. Měl být vypracován spolkový řád a vyvěšen ve spolkové místnosti spolu s řádem knihovním. Členové nebyli jen obyvatelé Kanic, ale právě v roce 1893 vstupovali do spolku i občané Ubců (Ochoz z Brna).

Kromě provozu knihovny spolek pořádal přednášky, věnečky, plesy a zábavy.

Knihovna měla 130 svazků knih a odebírala také noviny a časopisy – Rovnost, Rozhledy, Lidové noviny, Červánek, Lilie sv. Josefa. Později Samosprávné listy a Ruch. Každoročně byly ze spolkového rozpočtu pořizovány nové knihy. Ve funkci knihovníka se krátkodobě střídali členové spolku.

V roce 1894 byl zvolen předsedou spolku Jan Ševčík, v roce 1898 Josef Blažík.

Ze zápisů v protokolární knize víme, že ne každá pořádaná akce byla úspěšná, že někteří členové byli vyloučeni pro neplacení příspěvků či že knihy z knihovního fondu nebyly vráceny. Zajímavostí je, že ve spolkové místnosti se hráli i karetní či jiné hry, ale pouze ve vyhrazených dobách.

Po vzniku Hasičského spolku, který chtěl ke své hlavní činnosti přidat i pořádání zábav, bylo v roce 1899 rozhodnuto o společném pořádání akcí. Zábavy se konaly střídavě ve dvou hostinských provozovnách a čistý zisk se dělil na polovinu.

V roce 1901 byl zvolen předsedou František Ondroušek.

Divadelní činnost v Kanicích

Divadelní představení Honza z pekla 1949

Divadelní představení Babička

4. Spolky

Po roce 1902 pořádal spolek zábavy opět samostatně, a to převážně v hostinci U Vašíčků č. p. 5. Letní zábavy ve dvoře hostince byly hojně navštěvované.

V roce 1906 byl novým předsedou zvolen Jan Ludl. Byl vypracován první evidenční seznam knih v knihovně.

V září roku 1907 byla uspořádána slavnost při příležitosti 25. výročí založení spolku. V rámci oslav byla odpolední zábava U Vašíčků zakončena živými obrazy na jevišti při bengálském osvětlení. Bohužel to byla asi jedna z posledních akcí spolku Rostislav.

V roce 1912 byl spolek pro nečinnost rozpuštěn.

Knihovní fond a nábytek byl sloučen s knihovnou sokolskou ve veřejnou obecní knihovnu. Tuto knihovnu vedl knihovní výbor, později rada a nakonec osvětová komise, v nichž nemalé slovo měli řídící učitelé Josef Černocký a později Evžen Viktorín. Osvětová komise organizovala i jiné kulturní a vzdělávací akce. Opět pořádala přednášky, divadelní představení a iniciovala zakoupení promítacího přístroje. V roce 1930 se např. konalo divadelní představení v sále U Lunerů „Pro princeznu Svobodu“ nebo přednáška se světelnými obrazy „Vznik našeho státu“. V roce 1936 byly pořádány 3 přednášky, 6 divadelních představení, Masarykova vatra a dětská besídka.

Knihovna měla koncem roku 1940 přes osm set knih.

Poslední zápis v protokolární knize je z 25. května 1948.

Promítací stroj v hodnotě 2 754 Kč zakoupila obec v roce 1929 a dostala ho do správy osvětová komise a škola. Zapůjčen mohl být všem kanickým spolkům, korporacím a stranám za úhradu režijních nákladů. K promítacímu přístroji se ještě koupilo plátno a žárovky. Celková cena 2 862 Kč byla uhrazena ze státní subvence 1 500 Kč, příspěvků od budoucích uživatelů 1 000 Kč a 500 Kč doplatila obec. Jak dlouho tento promítací přístroj pracoval už není nikde poznamenáno, ale promítání filmů v sále v hostinci končilo kolem roku 1970. Dlouholetým promítačem byl pan Miroslav Křivonožka č. p. 82.

V polovině dvacátých let devatenáctého století nastupuje na obecní školu nová učitelka slečna Žofie Píšová, později provdaná na Anděloslava Petlecha. Ihned se zapojuje do

4. Spolky

kulturního života obce a její celoživotní láskou je divadlo. Nacvičuje v sále U Lunerů s dětmi i dospělými divadelní představení, jak pro pobavení, tak pro poučení ostatních. Do Kanic se paní Petlachová vrací v roce 1952 a je opět iniciátorkou obnovy divadelního kroužku. Na ten rádi vzpomínají všichni, kteří jím kdy prošli. Byly nacvičeny divadelní hry, z kterých máme bohatý fotografický materiál.

Jediná aktivita, která pokračuje nepřetržitě od založení čtenářského spolku Rostislav, je půjčování knih. V roce 1932 dostala knihovna v objektu č. p. 22 novou místnost, v šedesátých letech se na krátkou dobu stěhuje do budovy č. p. 44 a později do obecné školy č. p. 76, kde je dodnes. Knihovna má v současné době přes 100 čtenářů a ke třem tisícům svazků a zasloužila by si pro svoji činnost určitě větší prostory. Dlouhodobými knihovníky byli např. František Jirouš, Viktor Blažík, Marta Kuncová, Jiřina Jančková, Hana Batelková.

Divadelní představení Magdalena Dobromila Rettigová

4. Spolky

4.2. Hasiči

Výpis z obecní kroniky: Dne 12. června 1885 vypukl požár v č. p. 18 asi o půl sedmé hodině oheň, který zničil celkem 8 domů, a to č. p. 18, 17, 16, 15, 15 b, 14, 31 a v č. p. 18 uhořel též veškerý dobytek. Jelikož v obci hasičského sboru nebylo, nastala v obci při tomto ohni mezi lidmi

příspěchavšími k hašení taková panika, že o řádném hašení nemohlo být ani řeči. Lid běhal od hořícího stavení ke druhému, ale nikde nebylo vidět, že by hašení mělo nějaký účinek. Na dohašení utvořil se pak řetězec z lidu, který podával vodu v putýnkách donášenou z potoka, takže poslední ji vyléval do ohně.

Přestože obec měla mít podle Řádu požárového z 5. dubna 1873 již zřízenou hasičskou jednotku, trvalo to ještě sedm let a musel v obci vypuknout ještě jeden požár dne 19. července 1888, aby hasičská jednotka v obci vznikla. Hlavní iniciátor založení hasičů byl pan Josef Černocký.

V roce 1892 tedy probíhá zakládání hasičského sboru v Kanicích. Dne 21. srpna 1892 obec pro hasiče zakupuje ruční čtyřkolovou stříkačku, 8 metrů savic, 4 berlovky, 10 košů, 2 plácačky a dva žebříky, to vše v ceně 1 020 zlatých. Na valné hromadě 13. listopadu 1892 je do čela sboru zvolen starosta obce František Marvánek, Josef Černocký se stává náčelníkem. Sbor v následujících letech vyjíždí k požárům v okolí a také se zapojuje do práce hasičské župy brněnské č.16.

Koněspřežní stříkačka z roku 1892 se členy sboru a zastupitelstva obce

4. Spolky

Hasičský automobil STOEWER před hasičským skladištěm na Malé straně

Vozidlo TATRA 805 s družstvem hasičské mládeže

Slavnostní otevření hasičské zbrojnice č. p. 165 dne 27. října 1968

4. Spolky

V roce 1893 obec staví hasičům skladiště u domu č. 22, která sloužilo až do roku 1968. Další historie sboru je pro nedostatek dokumentů mlhavá a útržkovitá.

V roce 1924 je koněspřežní stříkačka motorizována přístavbou motoru Mars. V této době se jednalo i o zakoupení automobilu. Z toho však sešlo pro nedostatek finančních prostředků. Další zpráva hovoří až o oslavách čtyřicátého výročí založení sboru v roce 1932. Pravý křest ohněm zažila obec i hasiči 30. dubna 1945. Na ustupující jednotky Wehrmachtu útočilo šest ruských bitevníků tříštivými i zápalnými bombami a střelbou z palubních zbraní. Bylo poškozeno velké množství střech a na osmi místech vypukly požáry. Vyhořel dům č. p. 68, dále stodoly u domu č. p. 18 a 42 a také řada hospodářských budov. Je s podivem, že v obci nevznikly ještě větší škody, protože fronta byla jen několik metrů od obce a do osvobození zbývaly jen hodiny. Obec byla ještě 7 dní odstřelována ze směru od Babic, ale další škody již nejsou zaznamenány.

Dne 18. května 1952 zakupuje sbor první automobil ve své historii a to vrak bojového vozidla STOEWER. O den později je hasičům přidělena stříkačka PPS 8. Dne 6. července 1952 oslavuje jednotka šedesátileté trvání a to průvodem, projevy, cvičením a na konec samozřejmě zábavou na návsi. Hasiči se v této době věnují kromě zásahů i výchově mládeže a požárnímu sportu.

V roce sedmdesátého výročí sboru umírá dne 25. dubna 1962 František Kalousek, který byl 25 let náčelníkem. Hasiči mají v této době ve výbavě vozidlo Aero 15 a stříkačku PS 16, která je u kanických hasičů do roku 1986. Vozidlo Aero je v roce 1965 nahrazeno Tatrou 805.

V roce 1966 je započata stavba hasičské zbrojnice a to svépomocí. Hasiči zde odpracovali 10 200 hodin. Nová zbrojnice byla daná do užívání 27. října 1968.

Další zprávy o činnosti jsou zdokumentovány až po roce 1980. Hasičům je přidělena stříkačka PPS 12, jednotka má 61 členů, organizuje ostatky, zábavy a diskotéky. Pro mladé hasiče pořádá ve spolupráci s Pionýrem letní tábory. V roce 1982 kupuje obec od obce Zbýšov Pragu S5T. Od roku 1984 působí v rámci jednotky i dechová hudba Venkovanka. Dne 21. října 1986 umírá ve věku 88 let bývalý velitel Alois Luner č. p. 1. Hasiči pokračují v běžné činnosti až do začátku roku 1990, kdy veškerá aktivita ustává.

4. Spolky

Po roční nečinnosti svolává starosta obce Ing. Vladimír Kalivoda č. p. 160 schůzi vedení hasičů. Starostou sboru je zvolen Luděk Pernica č. p. 120 a velitelem Karel Florián č. p. 130. Hasiči opět začínají pracovat. V roce 1992 se hasiči podílí na organizaci obnovených hodů a u příležitosti stoletého trvání sboru byly vystaveny dostupné historické předměty. Také je při této příležitosti předvedena historická stříkačka. Poslední akcí hasičů jsou na příští léta ostatky a roce 1994.

V roce 1996–1997 byla obecními pracovníky na náhradní vojenské službě Lukášem Doné z Bílovic n. Sv. a Jiřím Nebojsou z Brna, Obřan za vydatné pomoci Josefa Jelínka č. p. 75 zrekonstruována historická stříkačka z roku 1892.

Na Velký pátek 1997 však vypukl požár hospodářské budovy č. p. 6. Hasičská zbrojnice byla zamčená, hasičské auto nepojízdné, hydranty zaasfaltované a hasiči z okolí přijeli

Historická koněpřežní stříkačka z roku 1892 před rekonstrukcí v roce 1996

Mezinárodní výstava v Litoměřicích – kanická historická technika

až po delší době. Po této zkušenosti začíná starosta obce opět jednat o obnovení činnosti hasičů v Kanicích. Jsou zprovozněny hydranty a starosta obce jmenuje nové členy zásahové jednotky. Velitelem je opět jmenován Karel Florián č. p. 130.

V roce 1998 vystavuje obec historickou stříkačku na celostátním srazu historické techniky v Litoměřicích konané 4. až 5. července 1998. Stříkačku doprovází

4. Spolky

Pavel Milínek č. p. 87, Lukáš Láník č. p. 68, Stanislav Novák č. p. 43, a Lukáš Doné z Bílovic n. Sv., kteří vzápětí vytváří jádro nové jednotky. Dne 13. července 1998 je zakoupena plně vybavená hasičská AVIA od Adamovských strojíren, velitelem jednotky je jmenován Pavel Milínek č. p. 87. Činnost se opět rozbíhá na plné obrátky. Po té co je 2. ledna 2000 zakoupena cisterna na podvozku TATRA 138 začíná být jednotka stále častěji povolávána k zásahům. Mimo desítek a desítek „menších“ zásahů kaničtí hasiči zasahují u požáru pneumatik v Mokré (20. dubna 2000), na povodních v Praze (25.–30. srpna 2002) i na povodních v Bílovicích n. Sv. (29. března–3. dubna 2006) a také na rozsáhlém požáru lesa u Bzence (25. května 2012).

*Převzetí hasičské Avie (AVIA 31.1) dne 18. 7. 1998
v ADASTu*

Opět je také obnovena činnost družstva mladých hasičů, kteří dlouhodobě vykazují velmi dobré výsledky. Je navázána družba s hasiči z partnerké obce Spillern. Dne 18. ledna 2007 sbor vstupuje do Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezka.

Od roku 2007 má sbor nový vyšívaný prapor v obecních barvách – zelenožlutý. Je na něm vyšívaný motiv koněspřežní stříkačky a portrét zakladatele Josefa Černockého. Prapor byl v témže roce požehnan na Hasičské pouti ve Křtinách páterem Tomášem Prnkou.

Vznikají i nové tradice. Sbor organizuje hasičské pouti ve Křtinách, pořádá hasičské zabíjačky a u příležitosti výročí republiky Masarykovu vatru s lampionovým průvodem. Také s historickou stříkačkou se hasiči účastní desítek akcí místního, krajského i celostátního významu, čímž propagují nejen hasiče, ale i obec Kanice. Na další akce vyjíždí polní kuchyň pod vedením Ing. Vladimíra Kalivody č. p. 160 a zajišťuje stravu při akcích dobrovolných i profesionálních hasičů.

4. Spolky

*Družstvo mladých hasičů – okresní kolo hry Plamen v Přisnoticích
16. 5. 2009*

*Vrchní inspektor dolnorakouských hasičů Adolf Huber (FF Spillern)
gratuluje veliteli našich mladých hasičů po závodech CTIF ve Spillernu*

Mladí hasiči cvičí na hřišti za školou

*Meziboří – jarní soustředění mladých hasičů
v roce 2009*

*Družstvo mladých hasičů – okresní kolo hry
Plamen v Čučicích 4. 10. 2008*

4. Spolky

Obměňuje se i doplňuje hasičská technika. TATRA 138 je nahrazena v roce 2010 cisternou na podvozku TATRA 815, AVIA je nahrazena v roce 2007 dopravním automobilem VW LT 35 – dar spillernských hasičů, vozový park ještě doplňuje v roce 2005 o dopravní automobil VW Transporter. Vybavení je doplněno motorovou stříkačkou japonské výroby Tohatsu, plovoucím čerpadlem, dvěma motorovými pilami Stihl, elektrocentrálou, sadou dýchacích přístrojů Dräger a vysílačkami.

Stejně jako technika se mění i složení jednotky. Po odchodu Pavla Milínka č. p. 87 se velitelem jednotky stává Lukáš Láník č. p. 68, družstva mládeže se ujímá Ing. Vladimír Kalivoda č. p. 160 za vydatné pomoci bratrů Minaříkových, Jiřího z Brna-Obřan a Vlastimila č. p. 208. Starostu sboru po smrti Stanislava Nováka č. p. 43 nahrazuje Petr Petlach č. p. 57.

Celé generace hasičů v Kanicích obětavě pracovaly pro realizaci hasičských myšlenek bez nároku na odměnu nebo jen pouhý vděk. Řada jmen by si zasloužila uvést v předchozím textu, bohužel naprostá většina historických dokumentů byla nenávratně ztracena a tak se o historii sboru dovídáme spíše z cizích zdrojů, kde je kanická jednotka jmenována.

Lesní požár u Babic n. Sv. - 19. 4. 2010 zasahovali i kaničtí hasiči

4. Spolky

Kanická polní kuchyně

*Družstvo jednotky SDH obce Kanice při cvičení v Obnově
30. 6. 2009*

Vozový park jednotky SDH obce Kanice 25. 6. 2010 – CAS 32 T 815, CAS 32 T 138, DA 16 VW LT35, DA VW Transporter (těsně před prodejem CAS 32 T 138)

*Klubovna v hasičské zbrojnici č. p. 165
s praporem*

4. Spolky

4.3. TJ Sokol

Založení jednoty se datuje do roku 1895. Během I. světové války byli téměř všichni členové Sokola odvedeni, proto činnost stagnovala.

Až v roce 1917 pořádá veřejné cvičení. Aby mohlo být povoleno, bylo nutné se zavázat, že výtěžek bude použit k podpoře nejchudších rodin, kteří mají živitele na vojně.

30. května 1931 se hraje divadlo v přírodě – drama „Jan Vrána“.

17. září 1932 je k výročí 100 let od narození dr. Miroslava Tyrše v Novinách (kopec nad hasičkou – nyní Nové Chocholky) pamětní oheň, lampionový průvod na náves k pomníku. Večer je přednáška U Lunerů „Tyršův odkaz“.

V červenci až srpnu 1945 se připravuje obnova činnosti, iniciátorem je pan František Petlach – vedoucí prodejny Včela. Cvičilo se u hostinci U Vašíčku – pondělky a čtvrtky ženské složky, cvičitelkou byla Eliška Svojanovská (rozená Němcová) č. p. 66, úterky a pátky mužské složky, cvičitelem byl Oldřich Kříčka č. p. 99. Později se cvičilo ve škole.

Mladí členové Sokola jezdili často na výlety do okolí na kolech. Na koupališti pořádal Sokol dětské dny a benátské hoci.

25. dubna 1948 se konala první schůze pro postavení tělocvičny. Schůze se zúčastnili Antonín Ševčík, Josef Hudec, František Rumler, František Švehla, Jan Blatný, František Jančík, František Kalousek st., Květoslav Kříčka, Viktor Blažík a Alois Luner. Jednalo se o koupi budovy likvidované cihelny v Rousínovci na materiál pro tělocvičnu, o zajištění pozemků pro stavbu tělocvičny a o částce na zaplacení likvidované budovy.

Robert Kalousek v sokolském kroji

4. Spolky

Počátky Sokola 1920

Členové Sokola 1936 ženy

Členové Sokola 1936 muži

4. Spolky

Schůze pokračovaly až do 4. srpna 1948. Řešilo se hlavně místo na postavení tělocvičny. Bylo vybráno místo na Bukové, kde ale byly soukromé pozemky, které musely být směněny za jiné. Základní rozpočet na stavbu byl asi 80 000 Kč. Na jednu ze schůzí přišel osvětový inspektor Jura, který doporučil ustavit kulturní družstvo. Tomuto družstvu by mohl zajistit na stavbu státní subvenci 250 000 Kč. Nejednalo by se ale již o stavbu tělocvičny, byl by to kulturní nebo obecní dům.

Mezitím byl koupen dům k likvidaci za 85 647 Kč. Na koupi přispěl Sokol 50 000 Kč, Komunistická strana Československa (KSČ) 3 000 Kč, hasiči 1 000 Kč, výtěžek z hodů v roce 1946 byl 18 000 Kč, sbírka z veřejné schůze 2 725 Kč, dar pana Emila Poláka 3 000 Kč a výpůjčka od obce 8 000 Kč. Materiál na stavbu byl tedy během léta 1948 navezen na Bukovou, ale žádný obecní ani kulturní dům ani tělocvična nebyly postaveny.

Po postavení nové školy se cvičení Sokola přestěhovalo do větší tělocvičny. Využívalo se také velké hřiště za školou a volejbalový kurt pod hřištěm, známý jako červené hřiště. Kromě pravidelného cvičení dětí, žen i mužů přibýly i oddíly volejbalu, fotbalu, stolního tenisu, nejnověji kuželek a přidal se i turistický oddíl.

První **fotbalové družstvo** vzniklo hned v poválečných letech. Zápas se hrály na starém hřišti u studánky a družstvo Kanic mělo nejlepšího brankáře z celého okolí – Rudu Špidlíka č. p. 50.

Další významné fotbalové období bylo po dobudování školního hřiště, přibližně v letech 1975 až 1976. Byl založen „KPAS Kanice – Klub přátel aluminiového soudku“, který pořádal nejprve soutěže v malé kopané mezi ulicemi nebo částmi Kanic. Např. Žleby–Chocholky nebo sedimenti–naplaveniny

Fotbalové družstvo po roce 1946

4. Spolky

(starousedlíci–přistěhovalci). Později si troufli i na zápasy s okolními mužstvy či na různé turnaje v blízkém i vzdálenějším okolí. Jezdilo se například na halový turnaj v sálové kopané v Adamově, na turnaj ve velkém fotbale do Bukovinky, na předpoutňové srandamače do Křtin. Koncem osmdesátých let ale fotbalisté měli jiné starosti (oženili se) a jejich tréninky ustaly. Nové družstvo malé kopané hrálo na hřišti za školou až kolem roku 2010 pod názvem „BRKÁBL (Brno-Kanice-Babice). Hrálo městskou ligu a se střídavými úspěchy vydrželi tři roky. Bohužel tímto fotbal v Kanicích zatím končí, ale určitě se zase najde někdo, kdo to zkusí.

Fotbalové družstvo osmdesátá léta

V sedmdesátých a osmdesátých letech dvacátého století se v Kanicích hrával na velmi dobré úrovni **volejbal**. Družstvo volejbalistů i volejbalový dorost trénoval pan Antonín Blažík č. p. 156 a jeho odchovanci tuto tradici udržují dodnes. I když už nejedzí na turnaje ani nehrají v žádné divizi.

Oddíl **stolního tenisu** byl založen v listopadu 2000 a byl pětičlenný. Od roku 2001 se pořádají každoroční jarní a vánoční turnaje. V roce 2002 začal oddíl hrát okresní soutěž ve stolním tenisu okresu Brno-venkov, odkud hráči postoupili do Okresního přeboru IV. Tady hrají od roku 2009

Stolní tenis

4. Spolky

nepřetržitě dosud. Našimi současnými reprezentanty jsou: Josef Kolínek č. p. 123, František Hloušek č. p. 14, Radek Fojtl č. p. 262, Jaroslav Zach č. p. 296, Zdeněk Kopecký č. p. 3 a Alois Vystrčil č. p. 97. Trénovat chodí hráčů samozřejmě víc a když přijdou další, budou stolní tenisté jen rádi.

Dvacetiletá historie **kuželkářů** v Kanicích se začala psát v roce 1995. Tehdy se parta nadšenců v čele s Aloisem Vystrčilem starším č. p. 97, který měl se hrou kuželek již zkušenosti dala dohromady a začala jezdit hrát na kuželnu Rostexu ve Vyškově. Hned v tomto roce uspořádali kuželkáři 1. ročník vánočního turnaje. Pan Vystrčil nechal zhotovit putovní ceny nejen pro vítěze, ale také pro „Šulibrka“ (hráče s nejmenším počtem kolků) a „Krále vanglů“ (ten, kdo měl nejvyšší počet prázdných hodů – netrefil ani jednu kuželku). Prvním vítězem se stal Alois Vystrčil st. Od roku 1996

Družstvo kuželkářů

bylo družstvo vyzváno k několika přátelským utkáním – např. s Bukovinkou, Březinou nebo Ochozí, která kaničáci téměř pravidelně vyhrávali. Později se účastnili i Memoriálu J. Vaverky v Brně. V roce 2008 byly výkony našeho družstva tak dobré, že ho vedoucí kuželny ve Vyškově přihlásil do již rozjeté „Odborářské ligy“. Modré dresy Slavoj Kanice září v této lize dodnes a dovedou si poradit i s bývalými ligovými hráči jiných týmů. V posledních letech vždy stojí na bedně (třetí z jedenácti). V roce 2011 zemřel hrající trenér pan Alois Vystrčil a hned v následujícím roce byl uspořádán 1. ročník memoriálu Aloise Vystrčila. Účastnila se ho i manželka paní Jindra, která provedla slavnostní hod a předala ceny. Byla to velmi úspěšná akce, o které se zmínil i denní tisk. V současné době má družstvo čtrnáctičlenný tým hráčů, z toho někteří jsou v něm už od začátku, jiní se

přidali později – Václav Mikulášek č. p. 63, Zdeněk Kopecký č. p. 3, Jiří Vykoupil č. p. 132, Radek Matuška č. p. 79, Arnošt Fiala z Babic, Antonín Blažík č. p. 156, Alois Vystrčil ml. č. p. 97, Robert Zajíček z Ochozi u Brna, Jaromír Škrob z Ochozi u Brna, Jan Meluš a další. Družstvo kuželkářů si vede vlastní kroniku.

V letech 1996–2004 si děti mohly zasportovat v **atletickém oddíle**, který vedl Josef Kolínek č. p. 123. V roce 2014 byla jeho činnost obnovena.

V současné době se skupina běhajících kaničáků zúčastňuje běžeckých závodů pod názvem „run Kanice“. Každý víkend se koná společný výběh do okolních lesů.

Pod názvem **Kanická kecka** se skrývá turistický oddíl, který pořádá nejen pro členy TJ Sokola jednodenní i vícedenní výlety do blízkého i vzdálenějšího okolí. Velmi pěkný byl dvoudenní výlet do Lednice a na Pálavu, na Dalešickou přehradu nebo do Prahy a na Štěchovickou přehradu. Z jednodenních můžeme zmínit Po stopách Járy Cimrmana, Znojmo nebo hrad Tempštejn.

Každoročně se také koná Silvestrovský pochod. Vyhlášenými organizátory těchto výletů je Ing. Karel Horáček č. p. 161 a Josef Kolínek č. p. 123. Proběhly také dva ročníky dálkového pochodu „Kolem Kanic“, kdy účastníci po cestě plnili různé úkoly či si doplňovali své znalosti.

Kanická extraliga je sportovní všestranný víceboj, který se poprvé uskutečnil v roce 2009. Skládá se z různých disciplín, jejichž počet a složení se každoročně mění. Po dobu konání se uskutečnily tyto disciplíny: běh, běh na lyžích, šipky, kuželky, horská kola, basket, minigolf, turistika, plavání, stolní tenis, kuličky, sprintduatlon, petanque, atletický trojboj a letní biatlon. Cílem této soutěže je vyzkoušet si co nejvíce různých odvětví sportů a přivést k amatérskému sportování co nejvíce lidí.

V roce 2015 už končí 6. ročník Kanické extraligy a každoročně absolvuje alespoň jednu disciplínu 40-50 sportovců nejen z Kanic.

4. Spolky

Kromě **pravidelného cvičení** v tělocvičně, kde se v odpoledních a večerních hodinách střídají všechny věkové kategorie, pořádá TJ Sokol Kanice další akce, kterých se účastní i sportovci z větší dálky.

Od roku 1996 do roku 2003 pořádal TJ Sokol Kanice „**Běh kanickými lesy**“, který se konal každoročně v květnu a byl zaměřen hlavně na závody dětí. Trasy byly vedeny kolem školy popř. v lese nad Bukovou.

V lednu 1997 se uskutečnila série závodů na lyžích „**Kanický pohárek – SKI CUP**“. Délka trasy, která vedla k Babicím nad Svitavou, byla asi 7 km.

V letech 1997 až 2012 se konalo patnáct ročníků „**Běhu kolem Kanic**“, který byl součástí zimního Brněnského běžeckého poháru. Závod

Běh kolem Kanic rodiče s dětmi

Běh kanickými lesy – po startu

se konal v zimě za složitých klimatických podmínek a byl zaměřen hlavně na dospělé. Trasa vedla od školy na „Brněnku“ a dále k arboretu a zpět a běželo se 5 nebo 10 km.

Od roku 2014 se v květnu koná závod „**Běh za sklínkou medu**“. Trasa vede po lesních cestách kolem rozhledny Alexandrovka. Start a cíl je na okraji lesa nad Bukovou.

4.4. Potravní spolek

Spolek vznikl za První republiky. Sídlo a prodejna potravního spolku byla na Malé straně v č. p. 16. Před rokem 1879 byla v tomto domě hospoda, kterou provozoval „Mexikánec“ – říkalo se tam v Mexiku. Pro mládež působil při spolku úsporný kroužek.

V roce 1928 byla prodejna zprovozněna v č. p. 37. Za Protektorátu Čechy a Morava ji přebírá Včela a v roce 1952 je převedena na Jednotu.

4.5. Československý červený kříž

V obci působil Československý červený kříž, jehož dlouholetou předsedkyní byla paní Marie Hamplová č. p. 88. Členky tohoto spolku měly na svém domě označený červený kříž a poskytovaly první pomoc.

Členky Československého červeného kříže

4.6. Myslivecké sdružení

Začátkem padesátých let minulého století byl značný zájem z řad občanů o provozování lidové myslivosti. V Kanicích bylo ustaveno Myslivecké sdružení Kanice, které sdružovalo členy ze tří obcí – Kanic, Řícmanic a Babic nad Svitavou. Svou činnost zahájilo sdružení pod názvem Kulatý dub. Ke sdružení se postupně přidávali i členové z jiných obcí. Výkon práva myslivosti mohl být prováděn na honebních pozemcích o určité výměře. Za tímto účelem byla uzavřena nájemní smlouva na lesní pozemky Školního lesního závodu a na zemědělské pozemky ležící v katastru jednotlivých obcí. Sdružení muselo svoji činnost podřídit zákonu o myslivosti. Ten vymezoval právo myslivosti jako oprávnění a povinnost zvěř chovat,

4. Spolky

zušlechtovat, lovit a užívat k tomu v nezbytné míře honební pozemky. Kdo chtěl vykonávat právo myslivosti, musel své vědomosti a zkušenosti nechat prověřit a vykonat zkoušku. Na základě úspěšného absolvování zkoušky mu byl vydán lovecký lístek, na kterém byly zapsány lovecké zbraně jím držené. Myslivci celé republiky byli organizováni v Československém mysliveckém svazu, později jednotě.

Myslivecké sdružení Kulatý dub mělo tyto kanické členy: Stanislav Krejčí č. p. 33 – dlouholetý předseda, Miroslav Švehla č. p. 139 – myslivecký hospodář, Emil Tesař č. ev. 83, Josef Vaněk č. p. 65, František Petlach, František Kalousek a pan Alois Kouhoutek č. p. 138.

Ve starém lomu na Březinsku si myslivecké sdružení postavilo chatu, kde se členové scházeli a měli možnost si zde cvičit střelbu.

V honitbě myslivci pečovali především o srnčí zvěř, zajíce a bažanty. Později se začala do honitby rozšiřovat i divoká prasata, jelení zvěř a mufloni. Zato koroptve zcela vymizely.

V roce 1990 byla činnost ukončena, sdružení muselo lokalitu vrátit majiteli.

Myslivecké sdružení Kulatý dub

4.7. SVAZARM

Přibližně v roce 1960 byl při továrně Obnova založen SVAZ pro spolupráci s ARMádou (SVAZARM). V jeho rámci byly ustanoveny střelecký kroužek, automotoklub, nákladní autodoprava a autoškola pro malé motocykly. V této době nebylo možno uvedené aktivity vykonávat jinak, než v rámci Svazarmu.

Automotoklub soustřeďoval mladé zájemce o motorizmus a účastnil se motokárových závodů a mladí muži se realizovali i při provozu nákladních vozů Tatra 128, Tatra 111 a Praga V3S.

Střelecký kroužek zřídil střelnici v prostoru na louce za dnešním Ekostavem.

Autodoprava sloužila pro obec i pro potřeby soukromých osob.

Od roku 1963 začala být budována na pozemku vedle Obnovy budova s autodílnou a klubovnými, která začala být využívána v roce 1967. V roce 1972 se začal budovat autokemp za koupalištěm v místě, kde se dnes nacházejí chaty tzv. Bažináků. Tento jistě dobrý záměr však ztroskotal na tom, že kemp měl být vybudován v akci Z (tj. brigádnicky). Navíc materiál pro stavbu chat byl ze značné části rozkraden. Rozhodnutím ONV byl pozemek s rozestavěným kempem v roce 1978 rozprodán chatařům.

4.8. Klub důchodců

Nápad založit klub přišel od pana Františka Kovaříka č. p. 34 na jaře roku 1988.

Od 18. srpna 1988 byl na první schůzce pan Kovařík zvolen předsedou klubu a byl upřesněn program činnosti. Místem setkávání členů se stala upravená část budovy bývalého MNV v Kanicích (dnešní zdravotní středisko č. p. 44) a od ledna 1989 se činnost klubu rozjela naplno. V roce 1994 byla klubovna přestěhována do opravené budovy č. p. 76. Na schůzkách klubu bylo naplánováno a i uskutečněno nespočet zájezdů po českých pamětihodnostech, na výstavy a do divadel určených nejen pro členy klubu. Klub také pořádá besedy se

Klub důchodců

4. Spolky

zajímavými lidmi a společenská odpoledne při různých příležitostech, na kterých se podílí se svými kulturními vystoupeními i žáci školy a hudební školy YAMAHA. Dlouhodobě aktivními členy a nadšenými organizátory všech akcí byla také paní Anna Němcová č. p. 102, Ludmila Kutalová č. p. 77 a Lidmila Kučerová dříve č. p. 60, nyní bydlí v Bílovicích n. Sv.

V době povodní v roce 2013 byla mezi členy klubu důchodců uspořádána sbírka na pomoc obci Zálezlice. Bylo vybráno 5 000 Kč a částka byla odeslána nejhůře postiženým rodinám.

V současné době jsou členy klubu pouze ženy a scházejí se pod vedením paní Marie Lašákové č. p. 110. V klubovně se schází již jen jeden den v týdnu a místnost je využívána i jinými subjekty.

4.9. Junák

Po sametové revoluci 17. listopadu 1989, která smetla komunistický režim, se skautingu otevřela volná cesta. V naší obci se našlo několik nadšenců v čele s Ing. Karlem Horáčkem, č. p. 161, kteří v květnu 1990 založili skautský oddíl. Ještě na jaře téhož roku vzniklo středisko 603 28 Kanice s právní subjektivitou, pod které spadaly i oddíly Ochoz u Brna, kde vznikl Junák o několik měsíců později. Junácká klubovna byla první roky v objektu Zvoničky, kde skauti dokončili brigádnicky opravu objektu, následně pak od roku 1991 v klubovně hasičské zbrojnice. První junácký tábor oddílů z Kanic byl v létě 1990 na dnes již neexistujícím loveckém

Junácký tábor

4. Spolky

zámečku v lesích u Jedovnic a pak následovaly další, řada z nich opakovaně na stejných místech (Bukovinka a údolí Říček, na Oslavě, Zahrádka, „povodňový“ tábor v Hostěnicích). Po ukončení činnosti Junáka v Kanicích v roce 2005 byly tábory organizovány plynule dál ve stejném duchu, ale pod hlavičkou obce Kanice a následně do dnešních dnů hasičským sborem v Kanicích.

Vedle táborů a pravidelných týdenních schůzek byl každoročně pořádán junácký zájezd na hory do Jeseníků (chata Chiranka v Lázních Lipové) a řada kratších několikadenních výletů (např. Skřínářov, Vlkanov, Praha...) ale také jednodenních výprav.

Na zážitky prožité v Junáku dnes většinou v dobrém vzpomíná řada tehdejších mladých skautek a skautů – dnes již povětšinou maminek a tatínek střední generace. Třeba se najde skupinka nadšenců, která činnost Junáka v naší obci znovu obnoví.

Junácký tábor

4.10. Hodový výbor

V roce 2008 bylo založeno občanské sdružení Hodový výbor Kanice, jehož činností je zajištění nejen hodů, ale i dalších kulturních akcí, zábav apod. Předsedou je Ing. Karel Horáček, č. p. 161. Členové tohoto sdružení se starají a provozují kulturní areál na hřišti za školou.

5. Ostatní zajímavosti

5.1. Osobnosti

Josef Černocký

Učitel Josef Černocký

Josef Černocký, rodák z Luhačovic se narodil v roce 1853 a působil v obci jako řídící učitel od roku 1879 do ledna roku 1919, kdy odchází na zdravotní dovolenou. Po celou dobu svého působení v Kanicích se široce zapojuje do dění v obci. Od 25. července 1881 se stává dobrovolným kronikářem – zakládá obecní a školní kroniku, kterou vede až do roku 1915. Také je zvolen do obecní rady. Za svoji rozsáhlou činnost je u příležitosti svého patnáctiletého působení jmenován jako první v historii obce čestným občanem obce. Tento primát si podržel déle jak sto let. Po odchodu do důchodu žije čas v Palackém údolí u Bílovic – katastr obce Kanice. Později si kupuje rodinný dům č. 431 ve Slavkově, kde žije až do smrti. I po odstěhování se do Slavkova na něj kaničtí občané nezapomínají. K jeho 75. narozeninám jej navštíví delegace obecního zastupitelstva a občanů,. Když 3. června 1929 umírá v Zemské nemocnici v Brně, 5. června 1929 za velké účasti občanů z Kanic pochován na ústředním hřbitově

v Brně. Místo jeho hrobu je: skupina 5, řádek 1, hrobové místo 39.

V Kanicích vlastnil dva domy na Malé Straně, č. p. 16 a č. p. 14. Kolem roku 1910 prodal dům č. p. 16 Polákovým. Syn Josefa Černockého jezdíval do Kanic na dovolenou, ubytoval se v hostinci U Vašíčků.

5. Ostatní zajímavosti

Alois Schwarz

Narodil se v Kanicích 19. června 1854 a zemřel dne 14. ledna 1928 ve Zlatých Horách. Pobýval v Brně, v Lipsku (Německo), v Ostravě, ve Stuttgartu. Působil v oborech: chemik, odborný spisovatel, pedagog středoškolský, pivovarnictví, ředitel školy. Studoval chemii a chemickou technologii na VŠ v Brně a krátkou dobu působil jako suplující profesor na německé státní reálce v Brně (1875–1879), poté byl suplentem na zemské vyšší reálce v Moravské Ostravě. Tam se stal roku 1902 ředitelem dívčího lycea. Protože se zabýval teoreticky technologií pivovarnictví a cukrovarnictví, vyslala jej OŽK v Brně jako experta na světovou výstavu v Paříži. Byl autorem několika odborných publikací z oboru chemie. Popsal technologii výroby piva. V Ostravě se zabýval též turistikou v Beskydech a v roce 1890 napsal prvního turistického průvodce Ostravou a Ostravskem.

Žofie Petlachová

Žofie Petlachová

Narodila se 6. května 1902 v Brně, po vychození základní školy studovala v učitelském ústavu, po jeho ukončení nastoupila jako učitelka v Kanicích. V té době jí bylo 19 let, bydlela v kabinetě místní školy (dnešní kuchyňka) a učila spolu s řídícím učitelem Evženem Viktorínem. Po založení Sokola cvičila žáky i dospělé. Byla na dvou všesokolských sletech v roce 1934 a 1938.

V roce 1925 se jí narodil syn a v roce 1928 dcera. V letech 1934–1935 byla ředitelkou školy, v roce 1939 musela odstoupit, v té době nebylo možné, aby oba manželé pracovali. Po ní přišel nový ředitel František Jíša. Nacvičovala s dětmi i dospělými divadla v hospodě U Lunerů.

5. Ostatní zajímavosti

V roce 1940 se museli s rodinou odstěhovat do Vsetína, v roce 1952 se znovu vrací do Kanic a znovu zkouší ochotnické divadlo (Její pastorkyňa, Okénko) a různé besídky s dětmi. Dlouhou dobu byla členkou sboru pro občanské záležitosti při MNV v Kanicích. Zemřela v roce 1984 ve věku 82 let.

Doc. Dr. Karl Sablik

Doc. Dr. Karl Sablik

Doc. Dr. Sablik byl v roce 1975 zvolen starostou dolnorakouské obce Spillern, která je nyní naší partnerskou obcí. V této funkci působil až do roku 2010. Narodil se 24. prosince 1942 ve Spillernu, jeho matka pocházela z Brna-Židenic a on sám má k Československu a poté k České republice vřelý osobní vztah. Byl dlouholetým funkcionářem SPÖ. Funkci starosty vykonával při své práci vysokoškolského pedagoga na Landesakademie v St. Pöltnu. Ve Spillernu přišel s ideou využít obecní pozemky pro novou výstavbu. Vzhledem k dobré dostupnosti

obce z Vídně se ve Spillernu usadila řada vlivných osobností, které pomohly obci zajistit dotace na vybudování infrastruktury a další pomoc pro chod obce. Za jeho působení se obec rozrostla ze zhruba 600 obyvatel na 3 000 a v této situaci už dokáže chod obce velmi dobře zajistit daňový výnos. Pan Sablik je ve Spillernu velmi váženou osobností. Rovněž pro obec Kanice byl jeho přístup k vedení obce velmi inspirativní. U příležitosti podpisu oficiální partnerské listiny v roce 1994 mu bylo uděleno čestné občanství obce Kanice jako druhému občanu v historii obce.

5. Ostatní zajímavosti

5.2. Řemesla

V roce 1928 byly v obci tyto provozovny a řemesla:

- 2 soustružnické dílny na dřevo (František Kříčka, který ještě v roce 1948 zaměstnával 4 dělníky a Antonín Ševčík)
- 1 vodní mlýn (František Marvánek)
- 3 obchody smíšeným zbožím (František Marvánek, Marie Krejčí a Potravní spolek)
- 2 hostince v obci (Emil Vašíček a Alois Luner) a mimo obec, ale na katastru další 2 hostince, Velká Klajdovka (V. Pešl) a v Kovářově údolí (F. Irajn)
- 2 řezníci (hostinští)
- 1 bednář (Rudolf Špidlík)
- 1 obuvník (Rudolf Kříčka)
- 1 krejčí (Robert Kučera)
- a několik švadlen.

Většina obyvatel jezdí za prací do Brna, jako dělnice a dělníci v textilních a strojírenských (železných) závodech.

Pálení vápna, které se v okolí provozovalo, již není.

Zemědělci: Největšími rolníky v obci byli František Ševčík č.p. 2, Václav Pernica č. p. 17, František a Robert Kalouskovi č. p. 18, František Kalousek č. p. 42, Havel Hloušek č. p. 14 a Richard Hloušek č. p. 86.

5. Ostatní zajímavosti z Kanic a okolí

5.3. Domy

Nejstarší dům č. p. 11 – mlýn je v roce 1948 již nefunkční, fungoval zde obchod se smíšeným zbožím, na dvoře domu byl rybník s kapry. Rodinný dům nejdéle drží rodina Marvánková.

V domě č. p. 51 na rohu návsi od roku 1926 provozoval jako válečný invalida František Gruber trafik (cigarety, cukrovinky, školní potřeby, tisk, tabákové výrobky) do roku 1942, poté byla trafika v domě č. p. 81 a provozovala ji Anna Gruberová do poloviny padesátých let minulého století.

Dům č. p. 6 – hájenka. Na návsi byl postaven dům pro revírníka – správce polesí lichtenštejnského panství. Bydleli v něm až do zestátnění majetku po roce 1918. Poslední revírníci byli Karel Kočí a pan Kozel. Potom i nadále sloužil jako „hájenka“, ale již zde bydleli správci státního polesí. Prvním státním správcem polesí ubytovaným v Kanicích byl Alois Šinkora.

Dům č. p. 1 – hostinec. V pozemkových knihách byl první zápis v roce 1874 a majiteli hostince byli Antonín a Helena Švédovi. Jejich syn také Antonín Švéda se oženil s Barborou Kousalíkovou a pokračovali v provozování hostinské činnosti v tomto hostinci U Švédů. Jejich dcera Anna se v roce 1921 vdala za Aloise Lunera a hostinec se přejmenoval na hostinec U Lunerů. Konaly se zde sokolská veřejná cvičení, hrálo se divadlo, konaly se zde schůze hasičů, včelařů, červeného kříže i schůze obecní. U hostince provozoval Alois Luner i řeznictví. Jejich druhá dcera Marie provdaná Krejčí, měla obchod se smíšeným zbožím hned vedle hostince. V roce 1946 byl hostinec zmenšen a v roce 1955 byl uzavřen úplně a přestavěn na dvě bytové jednotky.

5. Ostatní zajímavosti z Kanic a okolí

Dům č. p. 51 – trafika

Dům č. p. 6 – hájenka

Dům č. p. 1 – hostinec

5. Ostatní zajímavosti

Dům č. p. 5 – Vašíčkova hospoda, vyhlášená restaurace za I. republiky a po válce. V nově vybudovaném patře byly k dispozici pokoje k pronájmu. Vedle výčepu byl sál, ve dvoře venkovní posezení s kuželnou. Nyní je objekt v dezolátním stavu a restaurace se neprovozuje.

Reslova hájenka č. p. 129 – hájenka, která byla vystavěna v letech 1936 až 1937 leží v nádherné poloze uprostřed lesů u studánky Stanislava Lolka, ve které pramení potok tekoucí Těsnohlídkovým údolím pod Obranským hradem. V záhybu lesní cesty za hájenkou se nachází pomník Josefa Resslera, lesníka a vynálezce lodního šroubu. U hájenky se setkávají lesní cesty vedoucí od silnice na Hádech, od Bílovic a cesta vedoucí Těsnohlídkovým údolím.

Kovářovo údolí, dům č. p. 71. Z roku 1820 je 1. zmínka o tom, že je zde kovářská dílna a dílna na ozubená kola, která se vozila i do Vídně. Majitel byl kovářem a také se jmenoval Kovář. Jeho manželka tam prodávala pivo a tvarůžky. Pracovali pro lom naproti, opravovali nářadí, vyráběli ručně sekané rašple a pilníky. Byly zde dva objekty – dílna a obytná část.

V roce 1938 Kovářovo údolí postihla stoletá povodeň, voda sahala až 50 cm nad cestu. Po zničení majetku objekt Kovářovi prodali manželům Pohlovým, kteří zde provozovali koželužnu. Pan Pohl byl válečný invalida a pracoval jako koželuh. Přes válku dílnu rozšířili. Bylo zde na Svitavě i vodní kolo s dynamem na výrobu elektrického proudu i pro okolní chaty. V roce 1963 sem byl zaveden elektrický proud. Dcera Pohlových se provdala za Hlobila, který není v přízni s nynějším majitelem Danielem Hlobilem, jde jen o zajímavou shodu jmen.

V roce 1963 objekt koupili manželé Řepovi. Ještě po devadesátém roce k nim jezdila kanická sociální komise přát k jubileu. Nyní objekt bydlení chátrá a objekt bývalé kovárny současný majitel pan Daniel Hlobil opravuje. Jeho záměrem je zde zřídit kovářský skanzen, protože sám je kovářem. Hodlá zde rovněž obnovit využití vodní síly pomocí vodního kola.

5. Ostatní zajímavosti

Dům č. p. 5 – Vašíčkova restaurace

Dům č. p. 5 – Vašíčkova hospoda

Dům č. p. 129 – Resslerova hájenka

5. Ostatní zajímavosti

Archiv Ministerstva vnitra ČR č. p. 176.

V osmdesátých letech byly na Hádech vybudovány Vojenskými stavbami z větší části pod zemí objekty s přísně tajným režimem provozu. V jednom z nich byla telefonní ústředna zabezpečená pro případ války. V současné době tento objekt slouží spojům.

V druhém z objektů byl archiv Státní bezpečnosti (StB) a protiatomový kryt pro 10 000 osob. Tento objekt se proslavil zejména ke konci roku 1989, kdy zde StB pálila na vnějším prostranství kompromitující materiály. Aktivisté Občanského fóra tuto činnost zjistili a přivolaná Československá televize ji náležitě zpopularizovala. Nyní se v objektu nachází badatelná archiválie Ministerstva vnitra.

Dům č. p. 176 – archiv MV ČR

Dům č. p. 104 – Obnova

Obnova č. p. 104. V létě roku 1931 odprodal hostinský Emil Vašíček pozemek za humny na Žlebích panu Hanuši Fodorovi, který jej koupil za účelem výstavby továrny na gumové výrobky. Stavba byla zahájena 2. srpna 1931 a již 18. října 1931 byla dokončena hrubá stavba. Koncem tohoto roku zahájil majitel podniku německé národnosti Hans Fodor výrobu různého gumového lisovaného zboží. V závodě byli zaměstnání nejen občané Kanic, ale i širšího okolí – až z Podolí a Brna. Pracovníků ve výrobě bylo padesát, jeden mistr a 3 úředníci.

5. Ostatní zajímavosti

V roce 1945 vznikla národní správa firmy Hans Fodor a národním správcem se stal Ing. Svoboda z Brna. Po národní správě převzala závod firma Fatra a ta zde působila do poloviny roku 1949. V druhé polovině tohoto roku byla původní výroba gumového zboží zrušena, zařízení bylo odvezeno do Matadoru, n. p., v Bratislavě. Z podniku v Kanicích zůstaly jen prázdné prostory. Kanickou provozovnu převzal národní podnik Obnova se sídlem ve Zlíně. Vznik podniku Obnova se datuje dnem 4. července 1949, podnik byl zřízen Ministerstvem místního hospodářství ČSR a byl pro území Čechy a Morava.

V roce 1955 se Obnova decentralizovala a stala se krajským podnikem se sídlem v Brně. Tento podnik řídil opravárenské závody a protektorovací závody v brněnském kraji.

Obnova vybavila prostory v kanické továrně zařízením na protektorování pneumatik. Z počátku se zdálo, že objekt je pro tento účel příliš velký, ale již v roce 1958 původní prostory nestačily a proto byla postavena nová dvoupodlažní budova skladu hotových výrobků a kanceláře o celkové ploše asi 1000 m². Dále byla postavena nová budova drásárny, která současně sloužila také pro příjem ojetých pneumatik, a v suterénních místnostech byl sklad materiálu a gumové drtě. Pro tyto nové výrobní prostory i venkovní skladovací prostory byly zabírány postupně od roku 1957 pozemky až k lesu. Bylo navezeno velké množství ojetých pneumatik a vzhledem k tomu, že areál nebyl oplocen, stával se rájem dětských her, i když nebezpečných.

1. července 1960 na základě vládních směrnic o územních změnách vzniká podnik místního hospodářství Obnova města Brna. V tomto období byla dokončena výstavba vodovodu se zásobníkem vody v Jesení, na který byla napojena nejen továrna, ale i nově postavená obytná budova se dvěma třípokojovými byty pro zaměstnance závodu a budova základní devítileté školy.

Výroba protektorovaných pneumatik se neustále zvyšovala a Obnova zaměstnávala stále více lidí z Kanic a blízkého okolí. Původně se v Kanicích protektorovaly všechny druhy pneumatik, později došlo ke specializaci a výroba osobních plášťů byla předána do Brna na ulici Rybářská č. 11, výroba lehkých až obřích nákladních pneumatik a traktorových plášťů zůstala v Kanicích.

5. Ostatní zajímavosti

Koncem roku 1970 při zvýšené výrobě nedostačovala kapacita kotelny na pevná paliva, a proto byla vyprojektována a postavena nová kotelna vybavená dvěma automatickými kotli. Pro zlepšení čistoty ovzduší bylo rozhodnuto spalovat v těchto kotlích lehký topný olej a k odvodu spalin byl postaven nový padesáti metrový komín.

V roce 1976 byla ještě postavena nová dvoupodlažní budova nad kotelnou.

Postupem času se Obnova stala největším výrobcem protektorů všech kategorií s nejširším sortimentem rozměrů v Československé socialistické republice.

Obnova Brno, a. s., byla založena roku 1992 v rámci privatizace národního podniku Obnova Brno a stále více se zaměřovala na prodej pneumatik. V roce 1995 došlo k jejímu začlenění do společnosti Barum Holding, pozdější ČGS, a. s. O rok později, 18. listopadu 1996, vznikla dceřiná společnost Obnova – Výrobní závody, spol. s r. o., specializovaná na protektorování pneumatik, která ve své provozovně v Kanicích protektorovala osobní, nákladní a traktorové pláště. Zde se také začaly vyrábět tlakové membrány a celokruhové topné duše do lisů pro protektorování i výrobu pneumatik. Také se zabývala tříděním a prodejem gumové drti pro ekologické zpracování.

Obnova – Výrobní závody, spol. s r. o., se prodejem akcií stala od měsíce září 2004 členem skupiny MATADOR, a. s., Púchov, od které ji 11. dubna 2005 koupil pan Josef Holánek, který je jejím jediným vlastníkem.

V současné době je výroba zaměřená především na protektorování pneumatik pro zemědělství. Velká část produkce je určena na export. Část prostor je pronajímána i pro jiné účely.

Dům č. p. 104 – Obnova

5. Ostatní zajímavosti

5.4. Jubilea

Zlatá svatba (50 let):

1894 – Jakub a Anna Kříčkovi. Slavila se u nich v domě, průvod šel pro faráře na hranice obce.

27. září 1896 Anna a Josef Pantouškoví. Přijeli na zlatou svatbu do Babic do kostela vozem.

Diamantová svatba (60 let):

31. března 2001 Karel a Marie Jichovi z domu č. p. 110. Na diamantovou svatbu přijeli do obřadní síně v Bílovicích n. Sv.

Diamantová svatba manželů Jichových

Platinová stavba (70 let):

6. ledna 2010 Jan a Marie Hálovi z domu č. p. 139. Slavili doma společně s nejbližší rodinou a členy sociální komise.

Platinová svatba manželů Hálových

5. Ostatní zajímavosti

Jubileum 100 let:

Ze zachovaných údajů bylo zjištěno, že v Kanicích se tři občanky dožily sta let. Všechny tři spojuje nelehký život, naplněný těžkou prací.

Barbora Marváňková, narozená 13. dubna 1859, pocházela z dělnické rodiny a většinu svého života se živila jako služebná. Pracovala řadu let u různých rolníků, ke konci života se přestěhovala ke své dceři paní Poučové, která se o ni starala, do domku č. p. 9 na Žlebech. Stoleté narozeniny oslavila v plné duševní pohodě, při oslavách si nechala zahrát svou oblíbenou písničku „Tetička Bára“, při které si ještě zatancovala. Ráda vyprávěla o těžkostech a radostech svého života. Zemřela 18. srpna 1959 a je pochována v Brně na Ústředním hřbitově.

Barbora Marváňková

Marie Hamplová

Marie Hamplová, narozená 7. prosince 1907, jako dítě žila s dalšími čtyřmi sourozenci ve Slatině u Brna, brzy ji ovšem zemřela maminka a otec, který pocházel z Kanic, padl na frontě do zajetí. Protože se o děti neměl kdo starat, odvezl starosta Slatiny všechny děti do Kanic, kde je ubytovali v obecní pastoušce (nynější Zvonička č. p. 22). Někteří sourozenci skončili v Ústavu dětského srdce, ti starší šli sloužit. Paní Marie Hamplová se dostala jako služebná do rodiny k Lůdlům, kde si vážili její práce. Sedávala s nimi u jídla i svatbu jí vystrojili. Další její život jí připravil těžké

5. Ostatní zajímavosti

chvíle, od třicetipěti let byla vdovou, v padesáti letech zemřel jeden ze dvou jejích synů. Čtyřicet pět let byla zaměstnána v továrně na obnovu pneumatik v Kanicích. Celý život byla zvyklá tvrdě pracovat, proto i v důchodu chodila ještě v devadesáti letech do lesa na dříví a starala se o drobná hospodářská zvířata. Na své sté narozeniny sama ještě upekla koláče a oslavila je v klubu důchodců. Poprát jí přišel hejtman Jihomoravského kraje Ing. Stanislav Juránek. Přes všechno utrpení, které prožila, zůstávala vždy s úsměvem a plná optimismu. Zemřela po krátké nemoci 20. dubna 2009 ve 101 letech.

Aloisie Sehnalová, narozená 18. června 1912 pocházela z dvanácti dětí, celý život tvrdě pracovala v zemědělství, až do pokročilého věku pracovala na zahradě a na poli. Při těžké práci nikdy nezapomínala na rodinu, vychovala dva syny, dožila se pěti vnoučat a čtyř pravnoučat. Byla silně věřící a na sklonku svého života přispěla nemalým finančním obnosem na pořízení automatického zvonění kanického zvonu ve Zvoničce č. p. 22. Zemřela 4. června 2013 v téměř 101 letech.

Aloisie Sehnalová

5.5. Slavnosti

Hody

Hody se v Kanicích kolem roku 1900 konaly jako Svatováclavské, tedy koncem září, na dnešní Malé Straně. V písemných zmínkách se píše „na rovince byla postavena mája, muzikanti hráli u Poláků (dnes Kalvodovi č. p. 16) a u Kalousků a Perniců (dnes Keprtovi č. p. 18, Mikuláškovi č. p. 68 a Štěpánkovi č. p. 17) stály stoly. Také zde byla velká hruška, která poskytovala stín. Když náhodou přišel déšť, šlo se veselit do sálu hospody k Lunerům (dnešní č. p. 1).“

5. Ostatní zajímavosti

Z 13. srpna 1926 je zachován písemný odkaz sdělující, že staré kroje (svobodné ženy měly červenou sukni a bílou halenku, svobodní chlapci měli červenou a ženatí modrou delší vestu) i zvyky pomalu zanikají, drží se ostatky, dožínky a hody, ale už ne tak jako dříve. Pisatel František Kříčka si povzdechne, že za několik roků úplně zaniknou a zmizí.

V roce 1928 byl na návsi postaven památník T. G. Masaryka obětem I. světové války a od té doby se konání hodů přesunulo na náves.

Přerušení této tradice přinesla II. světová válka. Ovšem, jen co odešla fronta v roce 1945, tradice hodů opět pokračovala, a to od roku 1946. Hody se konaly tradičně na návsi a později na hřišti za koupalištěm, průvod chodil přes Chocholky chatovou oblastí zezadu. Dokonce se jednou konaly i hody babské. Tehdy se prý chlapům nechtělo do krojů, tak si s tím ženské poradily.

Tradice hodů byla v naší obci přerušena roku 1956.

Novodobé hody, jak jim tady říkáme dnes, vznikly tak trošku jako sázka. Bylo to druhou srpnovou neděli v roce 1991 v Bukovince. Tam bylo pozváno několik místních a paní Věra Mikulášková řekla, že když mohou být hody v takové malé vesnici jako je Bukovinka, proč by se nemohly pořádat také v Kanicích. Pak přišla sázka, že do roka budou hody i u nás. Nejzajímavější na tom je, že hody tenkrát připravovali se zapálením i ti, kteří sázku prohráli.

Tak po třiceti šesti letech přerušení tradice hodů proběhly první novodobé Kanické hody v roce 1992 ne na podzim, ale na svátek Cyrila a Metoděje začátkem července. Změnilo se tedy datum konání a termíny hodů se opakují jednou za dva roky, tedy každý sudý rok. Důvodem změny bylo mimo jiné teplejší počasí než bývá na Václava. Místem pro konání hodů zůstala náves, a to až do roku 2002. Z důvodu stavební úpravy návsi se hody od roku 2004 přesunuly do kulturního areálu za školu, který tam vznikl od roku 2004 díky dobrovolné práci několika nadšenců. Od té doby se tam hody pořádají až dodnes.

5. Ostatní zajímavosti

Krojované hody v minulosti

Babské hody

Současné hody

5. Ostatní zajímavosti

Ostatky

Ostatky vždy organizovali hasiči. Pánové Polášek a Vincent Blažík chodili s vozíkem taženým kozly před průvodem maškar. Pochování basy bývalo v hostinci U Vašíčků č. p. 5.

Ostatky - průvod s obecními kozly

Ostatky

Psmička:

Svoboda, svoboda, svoboděnka
Vždycky máš líkala má maměnka,
že svoboda je ten poklad hoší,
že si ho má věřit jeden každý

U naší zahraničky lávička je
Spadl s ní žubajek do Dunaje
ne tak do Dunaje jak do Rýnu
dobrou noc ti dávám už nepůjdu

Dobrá noc ti dávám na stokrát
málovali jsme se umělokráte
málovali jsme se už nebudem
kterak mi na sebe zapomenem

Zalíkování

Svatba jela většinou na vozech z Babic z kostela, na hranicích obce byl průvod zastaven a ženich se musel vyplatit, zazpívalo se. Později se chodilo jen k domu.

5. Ostatní zajímavosti

Odvody

Den před odvody na vojnu se zdobil vůz (většinou ve dvoře u Kalousků č. p.18), ráno i koně. Odvody se prováděly v Brně, později ve Šlapanicích. Když se jelo od odvodu, odvedenci měli na klobouku nebo na klopě kytku. Tradice odvodů skončila kolem roku 1963 a byla na krátkou dobu obnovena po roce 1990, kdy brance doprovázel k odvodům do Podolí starosta obce.

Ozdobený vůz s odvedenci

Společné foto odvedenců po II. světové válce

5. Ostatní zajímavosti

5.6. Přírodní zajímavosti

Kulatý dub

Rostl asi 4 km od Kanic na sever v lesích Školního lesního podniku (ŠLP) Křtiny na katastru obce Ochoz u Brna a jeho stáří bylo odhadováno na 350 let. Byl vysoký 30 m, délku bezvětvého kmene měl 12 m s obvodem 425 cm ve výšce 1,3 m nad zemí. Objem dřeva byl 18 m³. Jeho stabilita byla 5. srpna 1986 po bouřce narušena a za dva dny na to, tedy 7. srpna 1986 se ze klidného a slunečného počasí u země zlomil a padl. Torzo jeho kmene tam leží dodnes a je cílem výletů.

Kanický buk

Severně od Kanic, od silnice k Babicím n. Sv. doprava lesní cestou podél kraje lesa asi 300 metrů, pár metrů za hranicí katastr Babice n. Sv. rostl asi 300 let buk s obvodem boulovatého kmene 5 m. Byl zařazen mezi památné přírodní výtvory a přes odborné ošetření kolem roku 2000 uschl a následně po pár letech padl. Jeho torzo leží stále na místě. Nedaleko od něj je možné v jarních měsících nacházet asi 50 cm vysokou kvetoucí orchidejovitou rostlinu Vstavač nachový (*Orchis purpurea*), který v České republice patří k ohroženým druhům.

Kudlanka nábožná (Mantis religiosa)

Přímo v naší obci i jejím okolí je již od roku 2005 zachycován výskyt tohoto zajímavého a kriticky ohroženého hmyzu, který byl dříve typický pro středomoří a jižní Moravu. Vlivem oteplování zdomácněl už i v Kanicích. Jde o živočicha zapsaného v Červeném seznamu ohrožených druhů ČR, proto jej nehubme.

Roháč obecný (Lucanus cervus)

Až 90 mm velký brouk s nápadnými kusadly, který je zapsán v Červeném seznamu ohrožených druhů ČR, byl několikrát viděn přímo v obci, a to v lokalitě Žleby i přímo u obecního úřadu. Přirozené prostředí lesů se starými pařezy v okolí obce mu svědčí.

5. Ostatní zajímavosti

Kulatý dub ležící

Kanický buk

Kudlanka nábožná

Roháč obecný

5. Ostatní zajímavosti

Hruška u domu č. p. 68

Hruška byla vysazena na dvoře u domu č. p. 68 v roce 1898 babičkou současného majitele Lukáše Lánika, paní Aloisií Balákovou (rozenou Veselou). I nyní, na ovocný strom v obdivuhodných sto sedmnáct letech, každý rok stále plodí, i když už ne tolik jako dříve, kdy se sklízelo kolem 15 q hrušek ročně. V roce 2007 odebrali studenti Mendelovy univerzity v Brně v rámci projektu záchrany starých druhů ovocných dřevin z hrušky rouby.

Lesnický Slavín

Lesnický Slavín je soubor památníků, volně rozmístěných na území Školního lesního podniku Masarykův les ve Křtinách a věnovaných význačným lesníkům, osobnostem i umělcům. Takovýto Slavín nemá ve světě obdoby. Jsou zde vytvářeny a udržovány lesní palouky s domácími i cizokrajnými dřevinami, vyhlídky, lesní studánky apod. Jedno z nejhezčích míst na kanickém katastru je u Resslerovy hájenky č. p. 129, kde je na palouku u Resslerky Resslerova studánka i památník Josefa Resslera (1793–1857), vynikajícího lesníka a vynálezce lodního šroubu. Nejbližším a nejčastěji navštěvovaným cílem procházek je pro kanické obyvatele místo na severu obce, již na babickém katastru, na pravé straně od silnice na Babice se Srnčí studánkou. Některý rok odtéká voda do podzemí a některý rok, jako např. v roce 2015 je pod studánkou naplněné malé jezírko.

Šumbera

Asi 2,2 km po žluté turistické značce (posledních 200 m je to modrá odbočka) od hotelu a restaurace Velká Klajdovka dojdeme k vápencovému srázu se jménem Šumbera. Můžeme se sem dostat také z údolí řeky Svitavy po modré kolem Obřanského hradu, ale tady musíme překonat značné převýšení.

Šumbera je součástí národní přírodní rezervace Hádecká Planinka. Je to poměrně velká vápencová skála, z níž kdysi býval skvělý výhled směrem na západ – na část Brna a do údolí Svitavy, nyní je však už zarostlá lesem. Jsou to duby, buky, dřín, najdeme zde spoustu chráněných rostlin, za zmínku stojí třeba koniklec velkokvětý.

5. Ostatní zajímavosti

Na vyhlídku sem chodíval kdysi známý básník S. K. Neumann (1875–1947), který pobýval v Bílovicích n. Sv. Zde si užíval výhledu, tvořil a možná i z láhve upíjel. Na jeho počest zde stojí památník s deskou, na níž je úryvek z jeho básně.

Šumbera má název podle rytíře Šembery z Boskovic. Za to, že v mládí v souboji propíchl Zikmunda Prašického ze Zástřížel a že rozškubal darovací listinu, podle níž mělo jeho jmění připadnout minoritskému klášteru v Brně, nemá ani po smrti klid.

Kameny nejsou jen rozházeny všude kolem, ale vystupují zde ze země, takže je potřeba při chůzi dávat pozor. Je to krasový útvar, tzv. škrapa. Co se týče jeskyňky, opravdu zde je, má několik vchodů, ale ty jsou zavaleny balvany. Jmenuje se Šumberova díra a má v registru jeskyní čísla 1501 až 1506.

Hrana lomu za restaurací Velká Klajdovka je nejjižnější částí katastru obce Kanice. Je odsud nejen krásný výhled na Brno, ale za mimořádně dobré viditelnosti se v dálce rýsují Alpy s nejvýznačnějším vrcholem Schneeberg.

Vápenice

K tradičním řemeslům v obci patřilo pálení vápna. Přestože směrem na Křtiny existovalo již odedávna několik vápenek s šachtovými pecemi, řada vápeníků pálila vápno přímo v lese, kde sbírali volné nebo snadno odpojitelné kameny na škrapech, skládali je do milířů a na místě pálili. Pozůstatky této činnosti ve formě již různě zasypaných děr lze nalézt doposud v lese severně od obce.

Zákopy z II. světové války

II. světová válka končila u Kanic teprve 9. května 1945. Tuhé boje probíhaly zejména v Babicích a na silnici a v lesích směrem na Babice. Zde lze doposud nalézt řadu již zpola zasypaných zákopů vesměs pro jednoho muže.

5. *Ostatní zajímavosti*

5.7. *Pověsti*

Pověst o obrázku na Křtínsku

Tuto autentickou pověst z Kanic vyprávěl autorovi v šedesátých letech 20. století pan František Ševčík, rolník pocházející z domu č. p. 2.

V dávných dobách vedla hlavní vozová cesta z Brna do Jedovnic lesem přes Křtínsko údolíčkem, kterým dnes chodíme ke Kulatému dubu. V tomto údolíčku měli své milíře uhlíři, kteří pálili z bukového dřeva dřevěné uhlí.

Jednou bylo velmi špatné počasí, hnala se bouřka, ale uhlíři nemohli od milířů utéci. Byli ale pro tenhle případ dobře vybaveni, měli s sebou soudek rumu. Tak se kolem něj sesedli, aby to neměli daleko, kdyby se náhodou hodně zešeřilo. Přidal se k nim i myslivec, který šel kolem, a všichni statečně popíjeli, bouřka nebouřka. A jak už měli kuráž, myslivec zvedl pohárek a zvolal: „Hrome bi, jenom nám ten sódek nerozbi.“ A vtom uhodil blesk a milého myslivce zabil.

Od té doby vždy, když byla bouřka, to v údolíčku rachotilo, jako by se ze strání kutálely sudy. Uhlíři se tam báli. Pozvali tedy kněze, aby místo vysvětil, a na poblíž místa neštěstí pověsili obrázek Panny Marie.

A přestože lidé i stromy umírají, ten obrázek kaničtí občané stále udržují a tuto pověst s ním. A mimochodem, až se někdy do údolíčka vydáte, vyzkoušejte si, jaká je tam krásná ozvěna.

O Kulatém dubu

V době křižáckých výprav se dal k výpravě do Svaté země zlákat i pán babického hrádku. Překonal mnohá protivenství, zúčastnil se bitev, unikl ze zajetí a prožil ještě další dobrodružství, než mohl pomyslet na návrat. A protože to byl dobrý hospodář, kromě nepatrné válečné kořisti si přinášel kapsy plné semen u nás nevídaných rostlin, mimo jiné i žalud z dubu.

5. Ostatní zajímavosti

Po mnoha dnech na cestě se konečně rytíř dostal na rodnou Moravu, a jak uviděl Brno, spěchal, aby byl co nejdříve na rodném hrádku. V Bílovicích se jen nakrátko zastavil v krčmě, aby doplnil síly. Tady ho již někteří místní poznali, obdivovali nádhernou orientální zbroj a důkladně se vyptali na jeho zážitky. V koutě nálevny však seděl člen loupeživé bandy, která řádila v okolí. Ten vše vyslechl a potichoučku se ztratil.

Rytíř vyjel k domovu a netušil, co jej čeká. Loupeživá banda jej přepadla ze zálohy a rytíř, který překonal nástrahy saracénů byl hanebně ubit a okraden bandou mordýřů kousek od domova. Aby nebyli prozrazeni, odtáhli nebohého rytíře a zakopali tak, aby jej nikdo nenašel. Jenže dubový žalud v kapse jeho oděvu po čase vzklíčil a na místě hrobu hrdiny z křížové výpravy vyrostl doubek. Rostl a sílil, vytvořil nádherný rovný a vysoký kmen a košatou korunu. Druhý takový dub nebyl nikde k vidění. Po staletí pak tento zvláštní strom, kterému lidé začali říkat Kulatý dub, kraloval okolním lesům, těšil se úctě a obdivu.

Šumbera

Na lesnatém hřebenu Hády v kanickém katastru se vypíná malá, ale výrazná skalka Šumbera. Vypadá téměř jako lidská stavba a tak není divu, že se k ní váže následující pověst.

Na vršku mezi Obrány a Líšní se ukrýval hrad loupeživého rytíře Šembery. Žádný pocestný, ba ani kupec s ozbrojeným doprovodem si nemohli být jist před Šemberovou lotrovskou bandou. Marne pán brněnského hradu vysílal ozbrojené hlídky, aby té bandě loupežnické zatnuli tipec. Šembera vždy jako zázrakem unikl a ztratil se beze stopy. Cestu do svého skalního doupěte znal jen on sám a jeho banda.

Proto se jedné bouřlivé noci velmi podivil, když pod okny paláce uslyšel rachot kol. Věděl, že všechny stezky vedoucí k jeho hradu jsou tak úzké, že jimi stěží projede jezdec na koni a teď povoz? Vyhlédl z okna a strnul úžasem. Na dvoře stál černý kočár a vrání koně, co jej táhli, stáli jako sochy. Šembera byl sice darebák nad darebáky, ale rozhodně nebyl zbabělec. Seběhl po schodech jako blesk a běžel k tomu povozu, aby se podíval, kdo

5. *Ostatní zajímavosti*

jej přijel tak tajemně navštívit. Sotva chtěl odhrnout záclonu z okna kočáru, zevnitř se náhle vymrštila chlupatá ruka s obrovskými drápy a Šemberu vtáhla dovnitř. Zablýsklo se, zarachotil hrom a nastala tma jako v pytli a po celém hradě byl cítit sirný puch. Práskl bič, vraníci zaržáli tak, že to bylo slyšet až v Líšni a v Obřanech, a rozjeli se šílenou rychlostí po stráni a celý kočár zmizel v jedné z blízkých jeskyní. Ráno bylo to celé místo pusté a prázdné. Se Šemberou zmizeli i jeho kumpáni a říkalo se, že všechny za jejich zločiny odnesl čert.

Od té doby každý den, přesně o půlnoci, proměněn v koně, vyjíždí Šembera v sedle s čertem z malé jeskyně, která je v dolní části skály, a musí orat celý kopec. Pozůstatkem této divoké orby jsou velké kameny v okolí skály.

Ražba mincí v Kaničkách

Podle pověsti v dobách, kdy na Moravě panoval Albrecht Rakouský (1300), byl platnou drobnou mincí stříbrný feník, který pocházel z Rakouska. Postupně byl obsah stříbra zmenšován a nahrazován mědí, později byl ražen pouze z mědi a postříbřen. Nehodnotnou mincí byli okrádáni hlavně vesničtí poddaní a negramotní měšťané. Tato mince byla velmi často padělána pro nemožnost kontroly jakosti kovu a malou zřetelnost obrazu na ní.

Podle pověsti byl vykopán v lese v Kaničkách (v údolí za koupalištěm směrem na Ochoz) úkryt, kde padělatelé vyráběli zmíněný feník a dávali jej do oběhu zejména v Brně. Byli však vypátráni a v Brně pro výstrahu popraveni.

Tato pověst se udržela zejména v Ochozi.

5. Ostatní zajímavosti

Vznik názvu Kanice

V dávných dobách, kdy Kanice čítaly jen několik málo domků a okolí tvořily louky a souvislá hradba hlubokých lesů, se prý na tomto místě vyskytovalo nejvíce dravců z celého okolí. Jestřábi, sokoli, ale nejvíce káňata. Lidé, kteří tudy procházeli, se tomu velmi divili a všem o tom vyprávěli: „Když jsem se vracel, to mně nebudete věřit, ale na jednom místě jsem viděl tolik káňat! Seděla na stromě, obloha jich byla plná.“ „A kde to bylo?“ „Kousek od Brna, v jednom údolí.“

Toto vypravování se brzy rozšířilo, neboť tak velký výskyt dravců byl kolem Brna neobvyklý. Říkalo se: „Kam jdeš?“ „Do údolí, kde jsou káňata. Do údolí Kání. Do Kanic.“

Tento název se tak vžil, že obci, která se postupně rozrostla, se dodnes říká Kanice.

Tato pověst souvisí s udělením znaku a praporu s obrysem letícího dravce obci v roce 2003. Pochází ze sborníku pověstí zpracovaných žáky Základní školy v Kanicích.

6. Fotodokumentace obce

Na domě č. p. 23, nyní Opletalovi, byla až do roku 1956 došková střecha. Dům je starý asi 350 let.

rok 2009

Nejstarší dům č. p. 11 – foto z roku 1959 a 2015

6. Fotodokumentace obce

Dům č. p. 12 a 121 – foto z roku 1959 a 2015

Dům, č. p. 50 – foto z roku 1959 a 2009

6. Fotodokumentace obce

Nejstarší dům, č. p. 30 – foto z roku 1959 a 2015

*Dům, č. p. 88 – foto z roku 1959, rodný domek paní Marie Hamplové.
V současné době byl dům zbourán a na jeho místě stojí nový.*

rok 2009

6. Fotodokumentace obce

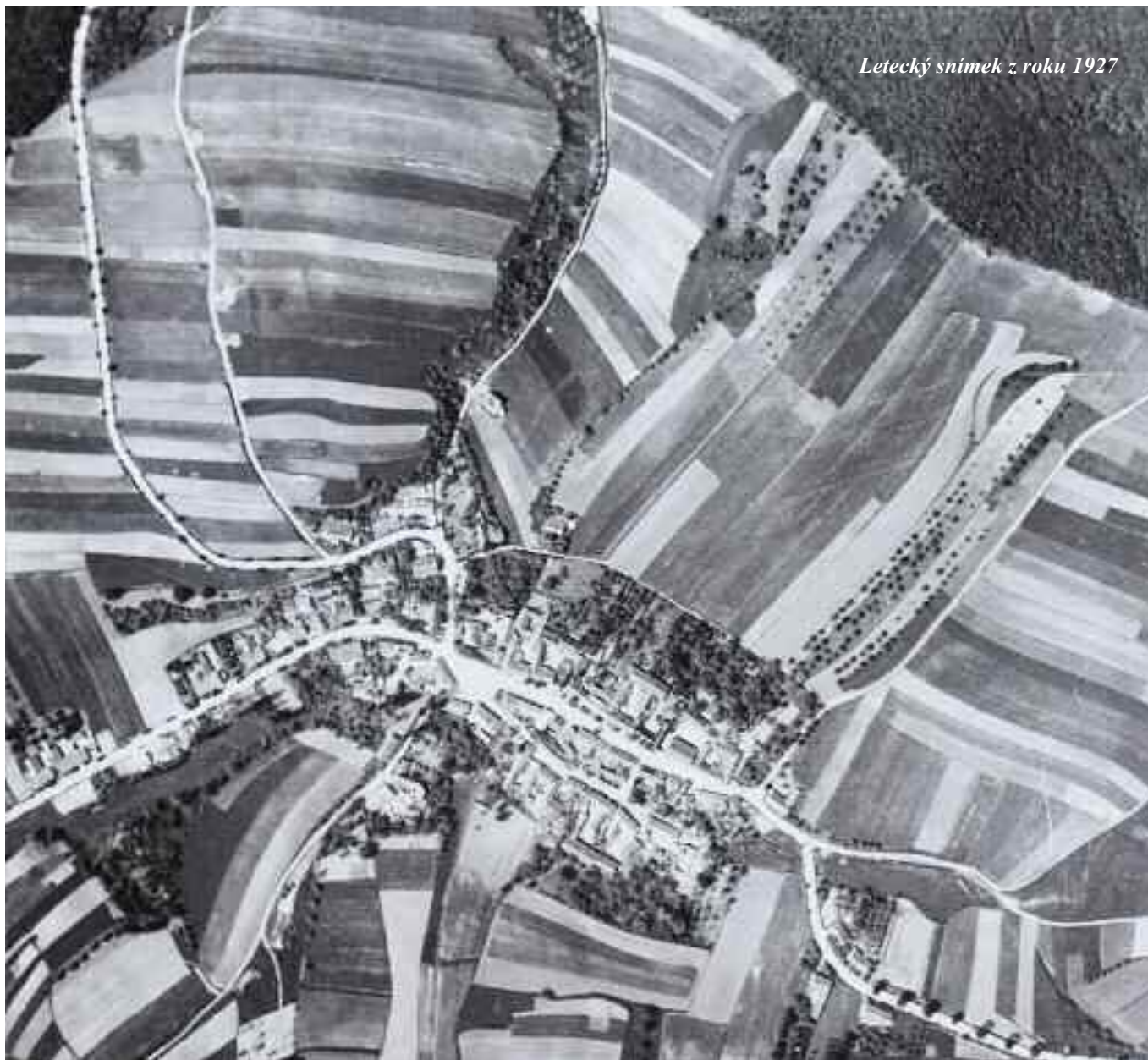

*Kříž na návsi věnovala rodina Šebelova obětem
I. světové války*

*Kříž na Bukovou byl přenesen z Chocholek, ze hřbitova obětí
cholerové epidemie*

6. Fotodokumentace obce

Letecký snímek z roku 1927

6. Fotodokumentace obce

Doslov

Vážení čtenáři,

kniha, kterou jste právě přečetli, je náhledem skupiny historických laiků na minulost obce tak, jak to nastudovali z historických dokumentů, kterých se v případě naší obce moc nedochovalo, anebo jak se dozvěděli z vyprávění pamětníků.

Základním podkladem byla obecní kronika, nazvaná Pamětní kniha obce Kanice, psaná od roku 1928, a ve které kronikář Evžen Viktorín zdokumentoval i předchozí období popsané v dřívější kronice, která se však již nyní nedochovala. Dalšími písemnými podklady byla Školní kronika od roku 1945, zápisy ze schůzí Čtenářského spolku, zápisy z jednání o stavbě tělocvičny, zápisky občanů o průběhu vojenských operací v okolí Kanic na konci II. světové války a další novodobé kroniky spolků a sdružení. Fotodokumentace vyobrazená v této knize byla vybrána jednak z obecního archivu, jednak ji v hojně míře zapůjčili občané, kterým za to velice děkuji. Novodobou fotodokumentaci z období od roku 1990 jsem v převážné míře pořídil osobně při svém pětadvacetiletém působení ve funkci starosty obce Kanice.

Na knize se autorsky podíleli: Ing. Karel Horáček č. p. 161, Ing. Libuše Horáčková č. p. 161, Ing. Vladimír Kalivoda č. p. 160, Blanka Kalivodová č. p. 160, Josef Kolínek č. p. 123, Lukáš Láník č. p. 68, Marie Lašáková č. p. 110, František Lukášek st. č. p. 95, Ing. Václav Mikulášek č. p. 63, Věra Mikulášková č. p. 63, Oldřiška Petlachová č. p. 57, Mgr. Dana Pospíšilová č. p. 197 a Ing. Petr Ševčík č. p. 116.

Grafickou podobu knihy zpracoval Jan Krs č. p. 249 a Ing. Vladimír Kalivoda č. p. 160.

Svým podílem také přispěli Marta Honková č. p. 157, Jitka Křenková č. p. 300, Ivana Pernicová č. p. 158 a Jiří Zajíc č. p. 299.

Kniha vznikla u příležitosti výročí šesti set padesáti let první písemné zmínky o obci a snad si po jejím přečtení ještě více uvědomíme, že je dobře, že žijeme právě zde, v obci s tak bohatou historií i současností. Prostě, že žijeme v dobré obci. A Vám ostatním čtenářům této knihy snad její obsah vypověděl skutečnosti či příběhy, které jste dosud neznali, a přiblížil Vám malou vesničku ležící nedaleko města Brna.

Ing. Vladimír Kalivoda, starosta obce Kanice